

**PROBLEMS AND GUIDELINES FOR SCHOOL CURRICULUM
MANAGEMENT UNDER BURIRAM PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4**

Ausawadet Chatrum

เลขทะเบียนหนังสือ.....	196419
Bib - Id.....	65048
Barcode.....	1000 195811
เลขเรียกหนังสือ.....	375

R1
21116

1
51 (2 102)

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Educational
Administration**

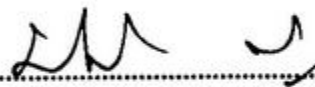
May 2013

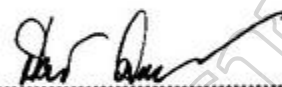
Copyright of Buriram Rajabhat University

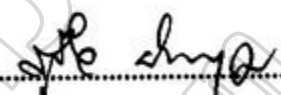
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นายอัสวเดช ชาตรีรัมย์
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....กรรมการ
(ดร. สาทิต ผลเจริญ)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....กรรมการ
(ดร. สุรัชย์ ปิยานุกุล)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ชื่อเรื่อง	ปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4	
ผู้วิจัย	อัครเดช ชาตรีรัมย์	
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ ดร.สาธิต ผลเจริญ	ที่ปรึกษาหลัก ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา สถานศึกษา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	สาขาวิชา การบริหารการศึกษา ปีที่พิมพ์ 2556

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัญหา และแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 รวม 331 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 2 ลักษณะ คือ แบบตรวจรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวม มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ซึ่งผลจากการสังเคราะห์แนวทางปฏิบัติ พบว่า

2.1 ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรดำเนินการประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดหางบประมาณ โดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยเปิดโอกาสให้กลุ่มคนเหล่านั้น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

2.2 ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ครูผู้สอนควรใช้สื่อที่มีความหลากหลายทาง
ในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ ตามความต้องการ และศักยภาพของ
ผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ โรงเรียนควรมีการกำหนดให้ครูผู้สอนจัดทำรายงาน โดย
ประเมินตนเอง และเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ
การประเมินผล เพื่อพัฒนาคุณภาพของการสอนตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญ
ที่สุด

2.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล โรงเรียนควรจัดประชุมผู้มีส่วน
เกี่ยวข้องเพื่อประเมินผลและจัดทำรายงานการใช้หลักสูตร โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียน แล้วนำข้อเสนอแนะจากการนิเทศไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตร
สถานศึกษาให้มีความสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ในหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

2.4 ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา โรงเรียนควรจัดเก็บรวบรวมข้อมูล
สารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์สรุป ปรับปรุง และพัฒนาสำหรับหาแนวทางในการพัฒนา
หลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรมีการจัดทำเอกสารหลักฐานที่
เป็นปัจจุบัน เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาคู่หน่วยงานและมีการเผยแพร่และ
ประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับทราบ

TITLE	Problems and Guidelines for School Curriculum Management under Buriram Primary Educational Service Area Office 4		
AUTHOR	Ausawadet Chatrum		
THESIS ADVISORS	Assistant Professor Dr. Pryaporn Siripanumas	Major Advisor	
	Dr. Satit Pholcharoen	Co – advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2013

ABSTRACT

The purposes of this study were to study the problems and guidelines for school curriculum management under Buriram primary Educational Service Area Office 4. The samples were 331 school administrators and teachers under Buriram Primary Educational service Area office 4 in academic year 2011. The research instrument was a 2 – part questionnaire, including checklist and rating scale, with the reliability value of 0.95. The research finding were as follows. :-

1. The problems for school curriculum management under Buriram Primary Educational Service Area Office 4 as perceived by school administrators and teachers both as a whole and each aspect were at high levels. The aspects ranked from the highest to the lowest mean scores were summary, improvement and development, supervision, following up and evaluation, planning in making school curriculum, and school curriculum implementation.

2. The guidelines for school curriculum management of schools under Buriram Primary Educational Service Area Office 4 which are from the operation synthesis were as follows :-

- 2.1 Planning in making school curriculum – the schools should hold the meetings in order to make understandings in making school curriculum, procure the budgets by cooperating with the relevant organizations and communities to have a chance to participate appropriately in making the school curriculum.

- 2.2 School curriculum implementation – the teachers should use the variety of teaching aids which are easily found in local in according to the learning areas, learning

acquisition based on the students' needs and potentiality focusing on learner's centeredness, and schools should specify teachers to make the self assessment report in order to develop the teaching quality based on the learner's centered learning activities.

2.3 Supervision, following up and evaluation – the school should hold the meetings for the relevant people for evaluating and making a report of curriculum implementation by considering the learning achievement of students. Also, the suggestions from the supervision were used to improve and develop the school curriculum administration in order to cover the appointed educational standard in the Basic Education Curriculum B.E. 2551.

2.4 Summary, improvement and development – the school should store and collect the data from various information to analyze, summarize, improve and develop for finding the guidelines in developing the school curriculum with more quality and efficiency. In addition, the schools should prepare the up-to-date documents in order to report the school operation to their institution and publicize to the public.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ดร.สาธิต ผลเจริญ ที่ปรึกษาร่วม และ
ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนช่วยแก้ไข
ข้อบกพร่องต่าง ๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ดร.จำปา จันทะสอน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย นายปิยะวัฒน์ เพชรศรี
ผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษา และนายทำนอง วรรณโคตร ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาที่กรุณาที่ได้กรุณา
เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
ที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณผู้บริหาร โรงเรียน
และครูผู้สอนของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
ที่กรุณาตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

คุณค่าและประโยชน์ของงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา
และบูรพาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณที่ท่านให้การอบรมสั่งสอน จนประสบความสำเร็จในการ
ดำเนินชีวิตและก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

อัสวเดช ชาติรัมย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	7
หลักสูตรสถานศึกษา.....	20
การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา.....	23
ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา.....	27
กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา.....	29
บทบาทผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา.....	44
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4.....	52
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	54
งานวิจัยในประเทศ.....	54
งานวิจัยต่างประเทศ.....	60
3 วิธีดำเนินการวิจัย	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	86
วิธีดำเนินการวิจัย.....	86
สรุปผลการวิจัย.....	88
อภิปรายผล.....	90
ข้อเสนอแนะ.....	96
บรรณานุกรม.....	98
ภาคผนวก.....	105
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	106
ภาคผนวก ข คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	120
ภาคผนวก ค หนังสืออนุมติ.....	127
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	140

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน	69
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตาม ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน	70
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้าน วางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและ ครูผู้สอน	71
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้าน การใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ..	72
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้าน การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและ ครูผู้สอน	74
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้าน การสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและ ครูผู้สอน	75
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน.....	77
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและ ครูผู้สอน	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและ ครูผู้สอน.....	80
4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน	82
4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้าน การสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและ ครูผู้สอน	84
12 ค่า IOC ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามปัญหาการบริหาร จัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 4	120
13 ค่า IOC ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามแนวทางการบริหาร จัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา บุรีรัมย์ เขต 4	122
14 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4....	124

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาการศึกษาของชาตินั้นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบหลายประการด้วยกัน องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดและเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา คือ หลักสูตรซึ่งเป็นเครื่องมือในการแปลงจุดมุ่งหมายและแปลงนโยบายของการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติ หลักสูตรเป็นเสมือนหางเสือที่กำหนดทิศทางหรือชี้แนวทางในการจัดความรู้และมวลประสบการณ์ให้แก่นักเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาไปสู่จุดหมายเดียวกัน หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาและเป็นเครื่องมือชี้วัดความเจริญของชาติ หลักสูตรที่เหมาะสมทันสมัยและมีประสิทธิภาพ คนในประเทศนั้นย่อมมีความรู้และศักยภาพในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ซึ่งพัฒนามาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โดยมีการปรับปรุงแก้ไข จุดที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติให้มีความชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น บนฐานข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงมีการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจนทั้งเอกสารหลักสูตรและการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 1)

การพัฒนาและใช้หลักสูตรจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนตรงกันเกี่ยวกับหลักสูตร รวมทั้งเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การบริหารจัดการหลักสูตรในยุคปัจจุบัน ซึ่งมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรของตนเองนั้น ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงแนวคิด วิธีการรูปแบบ และปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) จากกรอบแนวคิดเดิม สู่แนวคิดใหม่ ความรู้ใหม่ วิธีการบริหารจัดการ และแนวปฏิบัติใหม่ ๆ ซึ่งต้องมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กันหลายระดับ ตั้งแต่ระดับชาติ

ระดับท้องถิ่น และระดับสถานศึกษา การบริหารจัดการหลักสูตร (Curriculum Administration) เป็นการบริหารงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมหลายมิติ เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย และต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่าง ๆ มากมาย เปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 1)

หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษาที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพของตนรวมถึงมวลประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำไปสู่การปฏิบัติได้ (กรมวิชาการ. 2545 : 5) การบริหารงานด้านหลักสูตรของสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางซึ่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้กำหนดจากนั้นสถานศึกษาจะต้องทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เกิดจากความร่วมมือร่วมใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เช่น ผู้บริหาร ครู อาจารย์ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้ร่วมกันวางแผนกำหนดแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนของสถานศึกษา จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ท้องถิ่นและชุมชนเน้นการปฏิบัติ มีการประเมินผลตามสภาพจริงให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 12)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 มีการนำหลักสูตรสถานศึกษามาใช้ ในหนึ่งภาคเรียนการศึกษา ซึ่งผลการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่า มีปัญหาในด้านบุคลากรมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และสาระหลักสูตร ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในแต่ละสาขาการเรียนรู การจัดทำหลักสูตรมีขั้นตอนในการดำเนินการยุ่งยากและใช้เวลานาน คณะกรรมการสถานศึกษาและชุมชนยังไม่ค่อยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาน้อย สถานศึกษามีเวลาเตรียมความพร้อมน้อย จึงขาดความมั่นใจในการจัดทำหลักสูตร นโยบายการบริหารและการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการขาดความแน่นอน ไม่ชัดเจน ขาดสื่อ เอกสาร วัสดุและอุปกรณ์ และข้อมูลสารสนเทศในการจัดทำหลักสูตร ขาดงบประมาณในการสนับสนุน ระบบสารสนเทศของโรงเรียนไม่ค่อยเป็นระบบชัดเจน ครุมีภาระงานอื่นมาก จึงมีระยะเวลาในการจัดทำหลักสูตรน้อย สถานศึกษาบางแห่งจัดทำสาระหลักสูตรไม่ได้ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนบริหารหลักสูตรและ มีเวลาในการวางแผนน้อยเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และการนิเทศ กำกับติดตามและประเมินผล

ยังไม่เป็นระบบ และขาดความต่อเนื่องประกอบกับสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ความรู้ในสาขาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น และเทคโนโลยีก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว บุคลากรทางการศึกษาจำเป็นต้องปรับปรุงตนเองให้ทัน ต่อการเปลี่ยนแปลง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. 2554 : 12) ดังนั้นในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาผู้บริหารจะต้องเข้าใจหลักสูตรและส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีความเข้าใจตรงกัน กระตุ้นให้ครู ทำแผนการสอนหรือที่เรียกว่าแผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู สนับสนุนให้มีการวางแผนพัฒนาการเรียนการสอน เน้นกระบวนการคิด ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นคุณภาพความรู้ความสามารถที่มีต่อเด็กเป็นเป้าหมาย มีระบบติดตามผลการปฏิบัติ ตรวจสอบ นำแนวทางแก้ไขปัญหา อุปสรรค และมีการนิเทศภายใน เพื่อปรับปรุงแก้ไขปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง (วิรุฬ เกิดภักดี. 2551 : 2)

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เพื่อจะนำผลการศึกษาค้นคว้า เป็นแนวทางการปรับปรุงงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และบังเกิดประโยชน์สูงสุด และใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อการศึกษาวิจัยเชิงพัฒนาต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ของ โรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงการดำเนินงาน จัดการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
2. ผลการศึกษาจะเป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้คู่คุณธรรมตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ผลการศึกษาคือจะเป็นประโยชน์ต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือ

ผู้บริหารและครูวิชาการของโรงเรียนในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามเนื้อหาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ภายใต้ขอบข่ายกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของกรมวิชาการ จำนวน 7 ด้าน (กรมวิชาการ. 2545 : 4-11) คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนและเตรียมนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา และด้านการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้มีการปรับปรุงให้มีความเหมาะสมตามสภาพการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรในสถานศึกษา 4 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
- 1.2 ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
- 1.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล
- 1.4 ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 รวม 2,413 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 193 คน และครู จำนวน 2,220 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 35) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จะได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 26 คน และครู จำนวน 305 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ปัญหาและแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ในด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศกำกับติดตาม และประเมินผล และด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการเพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่จัดทำโดยความร่วมมือของโรงเรียนและชุมชน ได้กำหนดกรอบในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศกำกับติดตาม และประเมินผล และด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา

2. ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุขมนตรี เขต 4 ใน 4 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อสร้างความพร้อมให้กับสถานศึกษา มีการดำเนินการวางแผนการจัดทำ และการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร ซึ่งสถานศึกษาจะได้วิเคราะห์ข้อมูล กำหนดทิศทางหรือแนวทางปฏิบัติ สำหรับการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2.2 ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การนำเอาหลักสูตรสถานศึกษาไปทดลองใช้ในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา โดยเน้นพัฒนากิจกรรมของผู้เรียน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล หมายถึง การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามลำดับขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการ

2.4 ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา หมายถึง สถานศึกษาได้ดำเนินการสรุปผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การประเมินผลการใช้หลักสูตร สรุปผลการใช้หลักสูตร สรุปผลการดำเนินงานและเขียนรายงานของสถานศึกษา สรุป ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร และรายงานผลการดำเนินงาน ดำเนินงาน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ

3. แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แนวทางการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามุขมนตรี เขต 4 ใน 4 ด้าน คือ

3.1 ด้านการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดแนวทาง

ปฏิบัติสำหรับการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

3.2 ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการส่งเสริมนำเอาหลักสูตรสถานศึกษาไปทดลองใช้จริงเพื่อจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยภาพรวม

3.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล หมายถึง สถานศึกษามีการส่งเสริมให้มีการนิเทศทั้งภายในและภายนอก มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินการ

3.4 ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา หมายถึง สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีการดำเนินการสรุปผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการดำเนินการ

4. หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ใช้เป็นแนวการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตที่ต้องมีชีวิตที่ดี มีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เมื่อเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งประกอบไปด้วยจุดมุ่งหมายของหลักสูตร วัตถุประสงค์ คุณภาพของผู้เรียน เนื้อหาสาระการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร เวลาเรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ความคาดหวังรายปี/รายภาค ในแต่ละสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และวิธีการวัดและประเมินผล

5. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือรองผู้อำนวยการ โรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

6. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่มีหน้าที่กำกับ ดูแลการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ประกอบด้วยสถานศึกษาในเขตอำเภอสตึก อำเภอแคนดง อำเภอคูเมือง อำเภอพุทไธสง อำเภอนาโพธิ์ และอำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

1. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. หลักสูตรสถานศึกษา
3. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
4. ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
5. กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
6. บทบาทผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
7. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ ในโรงเรียนต้นแบบและโรงเรียนที่มีความพร้อมการใช้หลักสูตรในปีการศึกษา 2552 และใช้ในโรงเรียนทั่วประเทศปีการศึกษา 2553 โดยนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ และได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมาย และเกณฑ์ในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนให้นักเรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถอันเป็นพื้นฐานจำเป็นในโลกปัจจุบัน และศึกษาต่อในระดับสูง โดยกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งกระบวนการพัฒนาหลักสูตรตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่นและระดับสถานศึกษาจนถึงระดับชั้นเรียน ยึดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นหลักและเป้าหมายสำคัญ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552 : 22)

วิสัยทัศน์หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็น

ประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาดลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษา อย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหาการใช้เทคโนโลยี และทักษะชีวิต
2. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
3. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552 : 23)

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาอังกฤษ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนั้นมาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่า ต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6)

การกำหนดวิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ วิสัยทัศน์ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดวิสัยทัศน์หลักสูตรไว้ในระดับชาติเพื่อให้สถานศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งใช้เป็นทิศทางในการจัดการศึกษาของตน เพื่อพัฒนาไปสู่เป้าหมายเดียวกัน อย่างไรก็ตาม หากสถานศึกษามีความต้องการหรือจุดที่ต้องการเน้นเพิ่มเติม ก็สามารถปรับเพื่อแสดงจุดเน้นเพิ่มเติมให้ชัดเจนในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาได้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เป็นสมรรถนะจำเป็นพื้นฐาน 5 ประการที่ผู้เรียนพึงมี ซึ่งกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สมรรถนะเหล่านี้ได้หลอมรวมอยู่ในมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางนั้นเป็นคุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

หากวิเคราะห์มาตรฐาน/ตัวชี้วัดของหลักสูตรอย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้ว จะพบว่าคุณลักษณะเหล่านี้ได้ สอดแทรกกลมรวมอยู่ในมาตรฐานและตัวชี้วัดของกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ อยู่แล้วอย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนอาจเน้นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ และสามารถพัฒนาผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือโครงการต่างๆ ของโรงเรียนก็ได้ เช่น โครงการประกวดมารยาท โครงการยกย่องประกาศเกียรติคุณผู้ประพฤติตนดีงาม เป็นต้น โรงเรียนอาจกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมได้ แต่หากเห็นว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางครอบคลุมคุณลักษณะที่จำเป็นเพียงพอแล้ว ก็สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน โดยไม่จำเป็นต้องกำหนดเพิ่มเติมอีกก็ได้ การกำหนด โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา คือ โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาควรพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

การกำหนดรายวิชา : หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้จัดแบ่งองค์ความรู้และทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพ และเทคโนโลยี
8. ภาษาอังกฤษ

สถานศึกษาจะได้นำความรู้และทักษะตามมาตรฐานการเรียนรู้ของแต่ละ “กลุ่มสาระการเรียนรู้” (Learning Areas) ไปจัดทำเป็น “รายวิชา” (Courses) และกำหนดรหัสวิชา พร้อมทั้งตั้งชื่อรายวิชาให้สะท้อนสิ่งที่สอนในรายวิชานั้น ๆ ในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาจะระบุรายวิชาและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เปิดสอนในแต่ละปีในระดับประถมศึกษาและในแต่ละภาคเรียนสำหรับระดับมัธยมศึกษา รวมทั้งระบุจำนวนเวลาเรียนหรือจำนวนหน่วยกิต ของรายวิชาและกิจกรรมเหล่านั้นกำกับไว้ด้วย

ประเภทรายวิชา

รายวิชาพื้นฐาน : เป็นรายวิชาที่เปิดสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องเรียนรู้

รายวิชาเพิ่มเติม : เป็นรายวิชาที่สถานศึกษาแต่ละแห่งสามารถเปิดสอนเพิ่มเติมจากสิ่งที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางเพื่อให้สอดคล้องกับจุดเน้น ความต้องการและความถนัดของผู้เรียนหรือความต้องการของท้องถิ่น โดยมีการกำหนด “ผลการเรียนรู้” เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาสามารถพิจารณาเปิดสอนรายวิชาเพิ่มเติมได้ตามความพร้อม จุดเน้นของสถานศึกษาและเกณฑ์การจบหลักสูตร โดย อยู่ภายใต้โครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนด สำหรับชื่อรายวิชาเพิ่มเติมสามารถตั้งได้ตามความเหมาะสม

การจัดรายวิชา

ระดับประถมศึกษา

รายวิชาพื้นฐาน : การจัดรายวิชาพื้นฐานในระดับประถมศึกษาให้พิจารณา
ดำเนินการ ดังนี้

1. ให้สถานศึกษาจัดรายวิชาพื้นฐานตามกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มละ 1 รายวิชา ค่อยๆ ทยอยกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กำหนดเป็นรายวิชา สังคมศึกษา และรายวิชาประวัติศาสตร์ โดยรายวิชาประวัติศาสตร์ให้จัดการเรียนการสอน 40 ชั่วโมงต่อปี
2. สถานศึกษาสามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสมกับจุดเน้นของสถานศึกษา ทั้งนี้เมื่อรวมเวลาเรียนของรายวิชาพื้นฐานทั้ง

8 กลุ่มสาระการเรียนรู้แล้ว ต้องมีเวลาเรียนรวม 840 ชั่วโมงต่อปี

รายวิชาเพิ่มเติม:สถานศึกษาสามารถกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมตามความต้องการ โดยจัดเป็นรายปี ตามโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดและมีการกำหนดผลการเรียนรู้ของรายวิชานั้นๆเมื่อรวมเวลาเรียนรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแล้ว ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมงต่อปี

การตั้งชื่อรายวิชา

การตั้งชื่อรายวิชาพื้นฐาน และรายวิชาเพิ่มเติมควรสอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือสะท้อนถึงจุดเน้นและเนื้อหาสาระที่สอน และระดับความยากง่ายของสิ่งที่สอนในรายวิชานั้น การกำหนดรหัสวิชาเพื่อให้เกิดความสะดวกและความเข้าใจตรงกันในการสื่อสาร สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดรหัสวิชาอย่างเป็นระบบ

ระบบรหัสวิชา

การกำหนดรหัสวิชาควรใช้ตัวเลขอารบิก เพื่อสื่อสารและการจัดทำเอกสารหลักฐาน การศึกษาระบบรหัสวิชา สำหรับรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

แบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) กิจกรรมแนะแนว 2) กิจกรรมนักเรียน และ 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยพิจารณาจาก โครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางและเป้าหมาย/จุดเน้น ของท้องถิ่น พร้อมทั้งพิจารณาความต้องการและจุดเน้นของสถานศึกษา เพื่อจัดเวลาเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง หลักสูตรแกนกลางได้กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง จำนวนเวลาที่กำหนด เป็นเวลารวมในการปฏิบัติกิจกรรมแนะแนวกิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในส่วนของกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์นั้น หลักสูตรแกนกลางระบุให้สถานศึกษาจัดสรรเวลาให้ผู้เรียน ได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา(ป.1-6)	รวม 6 ปี	จำนวน 60 ชั่วโมง
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-3)	รวม 3 ปี	จำนวน 45 ชั่วโมง

จากโครงสร้างเวลาเรียนดังกล่าว สถานศึกษาสามารถพิจารณาจัดแบ่งจำนวนเวลา สำหรับผู้เรียนแต่ละระดับชั้นปฏิบัติกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ได้ตามความเหมาะสมและอาจจัดให้ผู้เรียน ได้ทำกิจกรรมดังกล่าวในบางชั่วโมงของลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด หรือกิจกรรมชุมนุมต่างๆ ก็ได้ นอกจากนั้นยังสามารถสอดแทรกในการเรียนการสอนรายวิชาต่างๆ

โดยมีหลักฐานที่สามารถยืนยันเวลาที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมดังกล่าวครบตามเวลาที่สถานศึกษา กำหนด พร้อมทั้งการประเมินการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน

การจบหลักสูตรในแต่ละระดับ ผู้เรียนจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละประเภท ดังนี้

ระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น จัดให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมนักเรียน
 - 2.1 ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์
 - 2.2 ชุมนุม ชมรมผู้เรียนต้องเข้าร่วมและได้รับการประเมินกิจกรรมทั้ง 2.1 และ 2.2
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

กำหนดเกณฑ์การจบหลักสูตร ระเบียบและเอกสารการวัดและประเมินผล

1. กำหนดเกณฑ์การจบหลักสูตร

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษาพึงศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนของโครงสร้างเวลาเรียนและเกณฑ์การจบหลักสูตรว่า มีข้อกำหนดและเงื่อนไขอะไรบ้าง พร้อมทั้งพิจารณาโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดเกณฑ์การจบหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกัน ทั้งการจบระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เกณฑ์ดังกล่าวนี้จะต้องระบุไว้ในเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาด้วย

2. การดำเนินการระดับชั้นเรียน

ในระดับชั้นเรียนครูผู้สอนแต่ละคนมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำโครงสร้างรายวิชา และออกแบบ หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งในทางปฏิบัติแล้วหากรายวิชาใดมีผู้สอนมากกว่าหนึ่งคน ครูอาจร่วมมือกันทำงานเป็นทีม เพื่อวางแผนและออกแบบการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

3. การจัดทำโครงสร้างรายวิชา

รายวิชาแต่ละรายวิชานั้นประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้หลายหน่วย ซึ่งได้วางแผนและออกแบบไว้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย ดังนั้นเพื่อที่จะช่วยให้ผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องเห็นภาพรวมของแต่ละรายวิชาจำเป็นต้องมีการจัดทำโครงสร้างรายวิชา เพื่อให้ทราบว่ารายวิชานั้นประกอบด้วยหน่วยการเรียนรู้จำนวนเท่าใด เรื่องใดบ้าง แต่ละหน่วยพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุตัวชี้วัดโดยใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนเท่าใดสัดส่วนการเก็บคะแนนของรายวิชานั้นเป็นอย่างไร

4. หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ

หน่วยการเรียนรู้บางหน่วยอาจเป็นหน่วยที่บูรณาการข้ามกลุ่มสาระการเรียนรู้ การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ลักษณะนี้ ครูผู้สอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันออกแบบและวางแผนการสอนและการวัดประเมินผลหน่วยนั้นๆ ร่วมกันดังตัวอย่างหน่วยการเรียนรู้ “บ้านเรา” เป็นหน่วยการเรียนรู้ที่บูรณาการ 3 รายวิชา คือ 1) สุขศึกษา 2 2) ภาษาไทย 2 และ 3) การงาน อาชีพและเทคโนโลยี 2

ครูที่รับผิดชอบสอนรายวิชาที่เกี่ยวข้อง ควรได้มีการวางแผนร่วมกันในการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับหน่วยนั้น สำหรับการประเมินผลนั้น เกณฑ์ที่ใช้ประเมินตามตัวชี้วัดของรายวิชาใด ก็นำคะแนนกลับไปรายงานในรายวิชานั้น

5. การพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรมีความสำคัญมากต่อการพัฒนาหลักสูตรและใช้หลักสูตร ซึ่งในที่สุดจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาและใช้หลักสูตรแบบอิงมาตรฐานให้ประสบความสำเร็จสถานศึกษาจะต้องพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เน้น การสร้างความเข้าใจแก่ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ ในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการวัดประเมินผล โดยมีมาตรฐานและตัวชี้วัด เป็นเป้าหมาย การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การฝึกทักษะการทำงานร่วมกันเป็นทีม รูปแบบการพัฒนาบุคลากรจะต้องใช้การนิเทศทั้งแบบกลุ่ม และเป็นรายบุคคลโดยการสอนแนะ (Coaching)

การศึกษาดูงานการฝึกอบรมและจะต้องได้รับการประเมินผลเป็นระยะ ๆ เพื่อปรับปรุงการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพสถานศึกษาควรกำหนดขั้นตอนการพัฒนาบุคลากร ดังนี้

1. มอบหมายให้มีคณะทำงานด้านการพัฒนาบุคลากร ซึ่งต้องดำเนินงานและมีบทบาทในเรื่องนี้อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง
2. ประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร และวางแผนการพัฒนาบุคลากรให้ เป็นรูปธรรม ทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว
3. ดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผน ซึ่งอาจดำเนินการได้ในหลายลักษณะ เช่น การประชุมสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน โดยเฉพาะเน้นการพัฒนาครูผู้สอน ซึ่งเป็นตัวจัดการที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตร ไปใช้ ครูจะต้องสามารถจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับความมุ่ง หมายของหลักสูตรและการเลือกวิธีการ สอนที่เหมาะสมสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัย สำคัญที่จะส่งผลให้การนำหลักสูตร ไปใช้บรรลุเป้าหมาย

4. ส่งเสริม สนับสนุนให้มีมุม หรือศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้แบบ อิงมาตรฐาน เพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง

5. ส่งเสริมให้ครู ได้มีโอกาสเข้าอบรม แลกเปลี่ยนความรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหาร จะต้องเป็นที่ปรึกษาของครู ในกรณีที่มีปัญหาทางด้านวิชาการหรือบริหารจัดการ และควรจัดให้มีการประชุมเพื่อแก้ปัญหา ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแสวงหาวิธีการ ใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

6. การกำกับดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษา

เพื่อสร้างความมั่นใจแก่พ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชนว่าผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังตามที่กำหนด ในมาตรฐานการเรียนรู้ และเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนตามความคาดหวังของสถานศึกษา การกำกับดูแลคุณภาพของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและการนำหลักสูตร ไปใช้จึงเป็นสิ่งจำเป็น สถานศึกษาสามารถดำเนินการ ได้หลายแนวทาง ได้แก่

7. การนิเทศ ติดตาม การใช้หลักสูตร

การนิเทศ ติดตามการใช้หลักสูตร เป็นกระบวนการสำคัญที่สถานศึกษาใช้ในการควบคุมคุณภาพ โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการติดตาม เช่น การตรวจเยี่ยมและการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน การสอนแนะ (Coaching) การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ การบันทึกรายงานหลังการสอน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น สถานศึกษาควรจัดให้มีแผนนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ ดำเนินการ ให้กระบวนการนิเทศเป็นวัฒนธรรมในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา บนพื้นฐานความรู้สึกที่เป็นกัลยาณมิตรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและยอมรับการเปลี่ยนสถานภาพระหว่างการเป็นผู้นิเทศและเป็นผู้รับการนิเทศ ซึ่งจะเกิดขึ้น ได้ตลอดเวลา เพื่อให้เกิดระบบการนิเทศ ติดตาม ที่เป็นกัลยาณมิตรดังกล่าวแล้วควรดำเนินการดังนี้

1. ร่วมกันกำหนดความต้องการในการรับการนิเทศ หรือกำกับ ติดตาม เพื่อเฝ้าระวังมิให้คุณภาพการจัดทำและใช้หลักสูตรเกิดปัญหา อุปสรรคและส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียน

2. สร้างความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรเชิงบวก แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาว่า มิได้เป็นกระบวนการจับผิด แต่เป็นกระบวนการดูแล ช่วยเหลือ เพื่อให้การใช้หลักสูตรที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

3. กำหนดข้อตกลงเพื่อการขับเคลื่อน การนิเทศติดตามร่วมกัน และมีแผนการดำเนินการอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม

4. ผู้บริหารสถานศึกษาต้องดำเนินการให้มีการนิเทศ ติดตาม อย่างเป็นระบบครบวงจร ทั้งในระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา อย่างต่อเนื่องและครอบคลุม

8. การประกันคุณภาพภายใน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดให้สถานศึกษามีการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน และการเตรียมความพร้อมสำหรับประกันคุณภาพภายนอกเป็นระบบ ควบคุมคุณภาพการศึกษาที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความมั่นใจต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนว่าจะสามารถจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สถานศึกษาต้องจัดระบบประกันคุณภาพที่เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังนั้นต้องมีการดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยมีแผนพัฒนาคุณภาพ มีเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจน แผนปฏิบัติการต้องเน้นผลคุณภาพผู้เรียน มีการรายงานผลเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง และนำผลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน

9. การวิจัย และติดตามผลการใช้หลักสูตร

การวิจัยจะเป็นที่มาของข้อมูลข่าวสารที่แม่นยำ แสดงจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา สาเหตุ และแนวทางปรับปรุงพัฒนาให้สถานศึกษาสามารถจัดหลักสูตรการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น สถานศึกษาควรดำเนินการวิจัย ดังนี้

9.1 การวิจัยพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อนำผลมาประกอบการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม สอดคล้องกับผู้เรียน และความต้องการของผู้ปกครองชุมชน เช่น

9.1.1 การประเมินตัวหลักสูตร โดยมีหัวข้อในการพิจารณา เช่น ความครบถ้วนขององค์ประกอบหลักสูตร ความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบ ความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางและกรอบหลักสูตรท้องถิ่น ความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนความเหมาะสมของแนวทางการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และระบบการวัดและประเมินผล เป็นต้น

9.1.2 การประเมินความต้องการจำเป็นในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพของนักเรียนในอนาคต เพื่อนำมาใช้กำหนด โปรแกรมการเรียน และเวลาเรียน

9.1.3 การประเมินความต้องการของพ่อแม่ผู้ปกครอง และชุมชนในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อนำมาใช้กำหนด โปรแกรมการเรียน และ โครงการต่าง ๆ

9.2 การวิจัย ประเมินผลการใช้หลักสูตร

การประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของกระบวนการพัฒนาหลักสูตรซึ่งสถานศึกษาจะต้องมีความตระหนักในการปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นหลักประกันว่า ผู้เรียนจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย คุณธรรม บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ระดับชาติ และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมี

ความสุข กระบวนการประเมินผลการใช้หลักสูตรสามารถดำเนินการได้ทั้งระหว่างการใช้หลักสูตร และเมื่อนำหลักสูตรไปใช้เรียบร้อยแล้ว หรือการติดตามจากผลผลิตของหลักสูตร คือ ผู้เรียนที่จบ การศึกษาตามหลักสูตรนั่นเอง เพื่อให้การประเมินผลการใช้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายของการควบคุม คุณภาพสถานศึกษาควรจัดให้มีการประเมินทั้งระบบ คือ

1. กำหนดให้มีการประเมินการใช้หลักสูตร เป็นกิจกรรมหลักของสถานศึกษา
2. สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเองให้เกิดขึ้นกับ

คณะครู

3. วางระบบเครือข่ายการทำงาน และมอบหมายงานการประเมินให้คณะผู้ปฏิบัติ งานแต่ละคณะดำเนินการประเมินเป็นระยะๆ โดยกำหนดให้ชัดเจนว่าคณะใดต้องประเมินรายการ ใดบ้าง

4. สรุปผลการประเมิน และนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ของสถานศึกษา

กล่าวโดยสรุป การใช้หลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางการดำเนินการที่สำคัญ คือ พิจารณา องค์ประกอบของหลักสูตรที่จะประเมิน พิจารณาหลักเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินออกแบบการ จัดเก็บ ข้อมูลดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้พิจารณาตัดสินใจในการ ปรับปรุงหลักสูตรต่อไปสำหรับประเด็นในการประเมินนั้น สามารถประเมินได้ทั้งเรื่องปัจจัยที่มี ผลต่อการ ใช้หลักสูตรกระบวนการใช้หลักสูตร และผลจากการใช้หลักสูตร อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาควรมุ่งเน้นการประเมินส่วนที่เกี่ยวข้องต่อคุณภาพของผู้เรียน เป็นสำคัญและควร คำนึงถึงทั้งผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และคุณลักษณะของผู้เรียน สถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญ โดยนำผลการประเมินระดับสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ เช่น ผลคะแนน NT, O-NET, A-NET มาพิจารณาทั้งผลการประเมินในภาพรวม และผลการประเมินที่แยกรายวิชา และแยกรายมาตรฐาน หากผลการประเมินไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่คาดหวัง ควรศึกษาวิเคราะห์ เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริง ซึ่งสาเหตุย่อมเกิดมาจากปัจจัยและกระบวนการใช้หลักสูตรนั่นเอง จากนั้นจึงหาวิธีแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาคุณภาพต่อไป นอกจากนั้นสถานศึกษาควรสนับสนุนส่งเสริม ให้ครูทำวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง โดยการวิจัยนั้นอาจเริ่มต้นจากการเลือกปัญหาการวิจัยที่มีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อผู้เรียน มากที่สุดก่อน และที่มาของปัญหาการวิจัยอาจเกิดจากผู้เรียน เช่น ปัญหาพฤติกรรม ปัญหา การเรียนรู้ เป็นต้น หรือ อาจเกิดจากการจัดการเรียน การสอนของครูไม่เหมาะสมสอดคล้องกับ ผู้เรียน เมื่อได้ปัญหาการวิจัยแล้วจึงดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

หลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมากเพราะหลักสูตรเป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของผู้เรียนให้เหมาะสมกับสภาพ ความต้องการ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จึงได้มีนักวิชาการทางการศึกษาได้ให้ความหมายเกี่ยวกับหลักสูตรที่แตกต่างกัน ดังนี้

ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

กรมวิชาการ ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่าหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนหรือแนวทางหรือข้อกำหนดของการจัดการศึกษา ที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ โดยส่งเสริมให้แต่ละบุคคลพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตน รวมถึงลำดับขั้นของมวลประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติได้ และประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน ชุมชน สังคม และโลกอย่างมีความสุข สถานศึกษา เป็นหน่วยงานที่จัดการศึกษา เป็นแหล่งของการแสวงหาความรู้ จึงต้องมีหลักสูตรเป็นของตนเอง คือ หลักสูตรสถานศึกษาซึ่งครอบคลุมภาระงาน การจัดการศึกษาทุกด้าน หลักสูตรสถานศึกษา จึงประกอบด้วยการเรียนรู้ทั้งมวล และประสบการณ์อื่นๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา (กรมวิชาการ, 2545 : 5)

ฉันท ชาติทอง (2552 : 98) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า การเรียนทั้งมวลและประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนพัฒนาผู้เรียน โดยต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ ทั้งรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม เป็นรายปีหรือรายภาค จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียนและกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดสาระของหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในชุมชน สังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ รวมทั้งจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละกลุ่มเป้าหมายด้วย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 170) ได้กล่าวถึง หลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษาเป็นแหล่งของการแสวงหาความรู้ จึงต้องมีหลักสูตรเป็นของตนเอง คือ หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การเรียนรู้ทั้งมวล และประสบการณ์อื่น ๆ ที่สถานศึกษาแต่ละแห่งวางแผนเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้ทั้งรายวิชาที่เป็นพื้นฐาน และรายวิชาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม เป็นรายปี หรือรายภาคเรียน จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกภาคเรียน

และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2544 : 3) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา ในส่วนของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 39 ได้ระบุการกระจายอำนาจในด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานบริหารงาน โดยคณะกรรมการสถานศึกษา (มาตรา 40) ดังนั้นสถานศึกษาจึงต้องมีวิสัยทัศน์ของการจัดทำสาระหลักสูตร โดยการมองอนาคตว่าสถานการณ์ของโลก และบริบทของสังคมจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องปรับหลักสูตรให้ทันสมัย ทันเหตุการณ์ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนคิดเป็น มีความใฝ่รู้ มีน้ำใจ มีจิตวิญญาณรักเพื่อนมนุษย์ รักชุมชนท้องถิ่นของตนและชาติ

ถวัลย์ มาศจรัส (2542 : 52) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง มวลประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียนตามสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นนั้น ๆ

กล่าวโดยสรุป หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง แนวการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิตที่จะต้องมีชีวิตที่ดี มีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เมื่อเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งประกอบไปด้วยจุดมุ่งหมายของหลักสูตร วิสัยทัศน์ คุณภาพของผู้เรียน เนื้อหาสาระการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร เวลาเรียน มาตรฐานการเรียนรู้ ความคาดหวังรายปี/รายภาค ในแต่ละสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และวิธีการวัดและประเมินผล

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2544 : 31) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาว่า หลักสูตรสถานศึกษาซึ่งมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขบนพื้นฐานความเป็นไทย โดยมุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน สามัคคี มีวินัย มีความรับผิดชอบ เสียสละ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม
2. ปฏิบัติตามหลักธรรมของศาสนา มุ่งพัฒนาตนเองและสังคม ประกอบอาชีพ สุจริตและพึ่งตนเองได้
3. มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักคิด ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ มีความรู้ขั้นเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และความเจริญก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ มีความสามารถในการสื่อสาร การจัดการ และใช้เทคโนโลยีที่จำเป็น

4. มีทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต มีสุขภาพและบุคลิกภาพที่ดี มีสุนทรียภาพ มีความมั่นคงทางอารมณ์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

5. มีความภูมิใจในความเป็นไทย และทราบประวัติความเป็นมาของชาติไทยยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

6. มีความรักท้องถิ่น และประเทศชาติ เห็นคุณค่าของประโยชน์ส่วนรวม โดยมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ทรัพยากร พลังงานและสิ่งแวดล้อม

กรมวิชาการ (2545 : 5) ได้บอกถึงจุดมุ่งหมายที่สำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาเพิ่มเติม 2 ประการ คือ

ประการที่ 1 หลักสูตรสถานศึกษา ควรจะพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุข เพื่อให้มีความรู้ มีความสามารถ มีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ ๆ มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มีโอกาสใช้ข้อมูลสารสนเทศ และเทคโนโลยีการสื่อสาร หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้อยากเห็น สร้างความมั่นใจ ให้กำลังใจในการเรียนรู้ และเป็นบุคคลที่สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา

ประการที่ 2 หลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคม และวัฒนธรรม โดยเฉพาะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ มีความเข้าใจ และศรัทธาในความเชื่อของตน ความเชื่อ และวัฒนธรรมที่แตกต่าง มีอิทธิพลต่อตัวบุคคลและสังคม สถานศึกษาจึงต้องพัฒนาหลักคุณธรรม และความอิสระของผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูลและเป็นอิสระเข้าใจในความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม โดยรวมสามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรม มีความเสมอภาค มีความตระหนักเข้าใจ และยอมรับในสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ ยึดมั่นในข้อตกลงร่วมกันต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับส่วนตนระดับท้องถิ่นระดับชาติ และระดับโลก

ถวัลย์ มาศจรัส (2545 : 23-24) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกรมวิชาการว่า สถานศึกษาควรพัฒนาให้เด็กเกิดความสนุกสนาน และเพลิดเพลินในการเรียนรู้ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นวิธีสร้างกำลังใจ และเร้าใจให้เกิดความก้าวหน้าแก่ผู้เรียนให้ได้มากที่สุด และหลักสูตรสถานศึกษาควรส่งเสริมพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคม และวัฒนธรรม และ โดยเฉพาะการพัฒนาหลักการ ในการจำแนกระหว่างถูกหรือผิดหลักสูตรสถานศึกษาต้องพัฒนาหลักคุณธรรม และความเป็นอิสระของผู้เรียน ช่วยให้เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ สามารถช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นธรรม มีความเสมอภาค และยอมรับสภาพแวดล้อมที่ตนดำรงชีวิตอยู่ หลักสูตรสถานศึกษาควรมุ่งสร้างให้ผู้เรียนมีความพร้อม ในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจแบบมีข้อมูลเป็นอิสระ และเข้าใจในความรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 170) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาว่า สถานศึกษาต้องทำงานร่วมกับครอบครัว และชุมชน ท้องถิ่น วัด หน่วยงาน และสถานศึกษาทั้งภาครัฐ เอกชนในท้องถิ่น เพื่อให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร 2 ประการ ซึ่งจุดมุ่งหมายทั้งสองประการนี้ เป็นแนวทางสำคัญที่สถานศึกษาต้องพัฒนาหลักสูตรภายในบริบท และแนวทางนั้น ๆ ดังนี้

ประการที่ 1 การพัฒนาให้เด็กได้เกิดความสุขสนาน และเพลิดเพลินในการเรียนรู้ ควรให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญ ๆ ในการอ่านออกเสียง เขียนได้ คิดเลขเป็น ได้ข้อมูล สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสาร ส่งเสริมจิตใจที่อยากรู้อยากเห็น และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

ประการที่ 2 ส่งเสริมการพัฒนาด้านจิตวิญญาณ จริยธรรม สังคมและวัฒนธรรม หลักสูตรสถานศึกษาควรสร้างให้ผู้เรียนมีความพร้อมในการเป็นผู้บริโภคที่ตัดสินใจ แบบมีข้อมูล เป็นอิสระและเข้าใจในความรับผิดชอบ

กล่าวโดยสรุป จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา คือ การมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 9 ประการ ด้วยกัน ดังนี้ 1) เห็นคุณค่า มีวินัยในตนเองปฏิบัติ ตามหลักธรรมทางศาสนา มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) มีความคิดสร้างสรรค์ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน 3) มีความรู้อันเป็นสากล มีทักษะศักยภาพด้านสื่อสาร เทคโนโลยี 4) มีทักษะกระบวนการ คณิต วิทยาศาสตร์ การคิด การสร้างปัญญา การดำเนินชีวิต 5) รักการออกกำลังกายดูแลสุขภาพ บุคลิกภาพ 6) มีประสิทธิภาพการผลิต การบริโภค นิยมผลิตมากกว่าบริโภค 7) เข้าใจ ประวัติศาสตร์ชาติไทย ภูมิใจในความเป็นไทย 8) สำนึกอนุรักษ์ภาษา ศิลปะ ประเพณี กีฬา ภูมิปัญญา ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และ 9) รักประเทศชาติ ท้องถิ่น ทำประโยชน์ สิ่งที่ดีงามให้กับสังคม

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารหลักสูตร

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามีลักษณะงานคล้ายกับการบริหารงานลักษณะอื่นๆ ในสถานศึกษา แต่อาจแตกต่างกันในด้านวัตถุประสงค์ วิธีการและการประเมินผล การบริหาร หลักสูตรมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สำนักพัฒนาการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา 6 (2546 : 18) กล่าวถึง การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ว่าหมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการและการนำหลักสูตร ไปใช้ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนการเตรียมการหลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรและ

การประเมินผลหลักสูตร เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543 : 43) กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การบริหารงานการใช้หลักสูตร แบ่งเป็น การเตรียมการ การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร และการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร

สันต์ ธรรมบำรุง (2547 : 157) กล่าวว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการบริหารงานด้านวิชาการ และนำหลักสูตร ไปใช้ซึ่งเปรียบเสมือนการบริหารกิจการทุกชนิดในโรงเรียนเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด

สุวีร์ศน์ คำฝอย (2549 : 30) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาไว้ว่า สถานศึกษามีการกำหนดแผนปฏิบัติการและปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีการกำหนดแนวทางการบริหารงานวิชาการและการบริหารงานทั่วไปเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ เช่น มีการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ มีการประเมินคุณภาพโดยองค์กรภายนอกและมีการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นประจำ

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตรหมายถึง กระบวนการจัดการเพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่จัดทำโดยความร่วมมือของโรงเรียนและชุมชน

ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆ อาทิ ฝ่ายบริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน โดยทั่วไปนั้นมีการดำเนินการใน 2 ส่วน คือ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549ก : 75)

1. การดำเนินการระดับสถานศึกษา โดยองค์กรคณะบุคคล ในระดับสถานศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ เพื่อพิจารณาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งแนวปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ระเบียบการวัดประเมินผลการเรียน รวมทั้งพิจารณาเอกสารบันทึกและรายงานผลการเรียนซึ่งต้องใช้ร่วมกันในสถานศึกษานั้นๆ
2. การดำเนินการระดับชั้นเรียน โดยครูผู้สอนแต่ละคน ในการออกแบบหน่วยการเรียนรู้และจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้อง เหมาะสมกับกับผู้เรียนแต่ละกลุ่มซึ่งอาจมีความแตกต่างกัน ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่ครูผู้สอนรายวิชาเดียวกัน ระดับชั้นเดียวกันอาจพิจารณาออกแบบหน่วยการเรียนรู้ที่แตกต่างกันได้ เพราะผู้เรียนที่ครูแต่ละคนรับผิดชอบนั้นอาจมีความต้องการและความสามารถแตกต่างกัน ดังนั้น กิจกรรมการเรียนรู้ หรืองานที่มอบหมายให้ ผู้เรียนปฏิบัติ สื่อการสอน หรือวิธีการวัดประเมินผลอาจต้องปรับให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

196419

๑๖
๓๕๕
๑๕๖๘/๑
๕.๑
๒๐๑๖

25

การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยทั่วไปนั้นดำเนินการโดยคณะกรรมการ หรือ คณะทำงาน ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการโดยสังเขป ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน. 2549ข : 75)

1. แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงาน : คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ : มีแหล่งข้อมูลสำคัญมากมายที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อาทิหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ข้อมูลจากการวิเคราะห์ สภาพปัญหา จุดเน้น ความต้องการของชุมชน และของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ตลอดจนความต้องการของผู้เรียน

3. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา : พิจารณาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งมีองค์ประกอบ สำคัญได้แก่วิสัยทัศน์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โครงสร้างหลักสูตร สถานศึกษา (เวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน/เพิ่มเติมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน) คำอธิบายรายวิชา และ เกณฑ์การจบหลักสูตรพร้อมกันนี้สถานศึกษาจะต้องจัดทำเอกสารระเบียบการวัดผลประเมินผล เพื่อใช้ควบคู่กับหลักสูตรสถานศึกษา

4. คณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ: นำเสนอร่างเอกสารหลักสูตร สถานศึกษาและระเบียบการวัดประเมินผล ต่อคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อพิจารณาให้ความ เห็นชอบ หากมีข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ ก็นำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพิจารณาปรับปรุง ร่างหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสม ชัดเจนยิ่งขึ้น ก่อนการอนุมัติใช้หลักสูตร เมื่อได้รับ ความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว ให้จัดทำเป็นประกาศหรือคำสั่งเรื่องให้ใช้ หลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาและประธานกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้ลงนาม

5. ใช้หลักสูตรสถานศึกษา: ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาไปกำหนดโครงสร้าง รายวิชาและออกแบบหน่วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย

6. วิจัยและ ติดตามผลการ ใช้หลักสูตร : ดำเนินการติดตามผลการ ใช้หลักสูตรอย่าง ต่อเนื่องเป็นระยะๆ เพื่อนำผลจากการติดตามมาใช้เป็นข้อมูลพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรให้มี คุณภาพ และมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

องค์ประกอบสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา

เอกสารหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเอกสารสำคัญที่ครูจะใช้สำหรับการจัดทำหน่วยการ เรียนรู้จัดการเรียนการสอน และการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนดังนั้นเอกสารหลักสูตร สถานศึกษาควรมีข้อมูลที่ชัดเจนในการนำไปสู่การปฏิบัติองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร สถานศึกษา ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2549ข : 76)

1. ส่วนนำ : ข้อมูลในส่วนนี้ช่วยให้ครูผู้สอนทราบถึงเป้าหมายโดยรวมของสถานศึกษา ในการพัฒนาผู้เรียน เช่น วัตถุประสงค์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรแกนกลาง เป็นต้น

2. โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา : เป็นส่วนที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดรายวิชา ที่จัดสอนในแต่ละปี / ภาคเรียน ซึ่งประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนพร้อมทั้งจำนวนเวลาเรียน หรือหน่วยกิตของรายวิชาเหล่านั้น

3. คำอธิบายรายวิชา : ส่วนนี้เป็นรายละเอียดที่ช่วยให้ทราบว่าผู้เรียนจะเรียนรู้อะไร จากรายวิชานั้นๆ ในคำอธิบายรายวิชาจะประกอบด้วยรหัสวิชาชื่อรายวิชาประเภทรายวิชา (พื้นฐาน/เพิ่มเติม) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ระดับชั้นที่สอน พร้อมทั้งคำอธิบายให้ทราบว่าเมื่อเรียน รายวิชานั้นแล้วผู้เรียนจะมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะหรือเจตคติอะไร ซึ่งอาจระบุให้ทราบถึง กระบวนการเรียนรู้ หรือประสบการณ์สำคัญที่ผู้เรียนจะได้รับด้วยก็ได้

4. เกณฑ์การวัดประเมินผลและจบหลักสูตร : เป็นส่วนที่สถานศึกษากำหนดคุณสมบัติ ของผู้ที่จะจบการศึกษาในแต่ละระดับ โดยพัฒนาเกณฑ์ดังกล่าวให้สอดคล้องสัมพันธ์กับเกณฑ์ การจบการจัดทำรูปเล่ม และการจัดแบ่งจำนวนเล่มของหลักสูตรสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับสถานศึกษา จะพิจารณาตามที่เห็นสมควร สถานศึกษาบางแห่งอาจรวมองค์ประกอบทั้ง ประการข้างต้นไว้ใน เล่มเดียวกันทั้งหมด แต่บางแห่งอาจจะแยกคำอธิบายรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มก็ได้ เพื่อไม่ให้เอกสารหนาเกินไปและเพื่อให้การนำไปใช้มีความสะดวกและมีประสิทธิภาพสูงสุด สำหรับปกของหลักสูตรนั้นควรประกอบไปด้วย ตราสัญลักษณ์ของโรงเรียน ชื่อโรงเรียน ปี พ.ศ. ที่เริ่มใช้หลักสูตร และหน่วยงานที่โรงเรียนสังกัด สำหรับปีที่เริ่มใช้หลักสูตรสถานศึกษานั้น หากหลังจากใช้ไประยะหนึ่งแล้วสถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตร ก็ปรับเปลี่ยนปี พ.ศ. ใหม่ ให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่ปรับปรุง

การจัดทำรูปเล่ม และการจัดแบ่งจำนวนเล่มของหลักสูตรสถานศึกษาขึ้นอยู่กับ สถานศึกษาจะพิจารณาตามที่เห็นสมควร สถานศึกษาบางแห่ง อาจรวมองค์ประกอบทั้ง 4 ประการ ข้างต้นไว้ในเล่มเดียวกันทั้งหมด แต่บางแห่งอาจจะแยกคำอธิบายรายวิชาตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่ม ก็ได้เพื่อไม่ให้เอกสารหนาเกินไปและเพื่อให้การนำไปใช้มีความสะดวกและมี ประสิทธิภาพสูงสุด สำหรับปกของหลักสูตรนั้นควรประกอบไปด้วยตราสัญลักษณ์ของโรงเรียน ชื่อโรงเรียน ปี พ.ศ. ที่เริ่มใช้หลักสูตร และหน่วยงานที่โรงเรียนสังกัด สำหรับปีที่เริ่มใช้หลักสูตร สถานศึกษานั้น หากหลังจากใช้ไประยะหนึ่งแล้วสถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรก็ปรับเปลี่ยน ปี พ.ศ. ใหม่ให้สอดคล้องกับ หลักสูตรที่ปรับปรุง

โดยสรุป การบริหารจัดการหลักสูตรเป็นกระบวนการจัดการเพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาที่จัดทำโดยความร่วมมือของทุกคนในโรงเรียนและชุมชนใน 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา โดยผู้บริหารต้องมีการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการเรียนรู้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรม ตลอดจนจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน ครูจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับแนวทางในการปฏิรูปการเรียนรู้ จากเดิมจัดการเรียนการสอนเน้นครูเป็นศูนย์กลางนักเรียนเป็นผู้รับความรู้ สอนให้ท่องจำ เรียนโดยการทำตามแบบอย่างครูกำหนด เปลี่ยนมาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากขึ้น ครูผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และแสดงหาความรู้ได้ด้วยตนเองมากขึ้น หากโรงเรียนสามารถจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผลก็ย่อมสร้างความเชื่อถือศรัทธาแก่ผู้ปกครองในอันที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนต่อ ทำให้มีโอกาสคัดเลือกเด็กที่มีคุณภาพไว้ได้ ซึ่งก็จะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนและเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียง มีเด็กต้องการเรียนมากขึ้น ในขณะที่เดียวกัน โรงเรียนก็จะต้องพัฒนาให้บรรลุตามความมุ่งหมายของหลักสูตร โดยจะต้องพัฒนาครูให้มีคุณภาพทางการสอนที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาด้วย จึงมีการเตรียมความพร้อมของครูผู้สอน เพื่อรองรับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และหน่วยงานต้นสังกัด ได้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาครูผู้สอนให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ มีพฤติกรรมการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา รวมถึงมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างต่อเนื่อง จึงเป็นผลให้ครูผู้สอนได้พัฒนาตนเอง และจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและดำเนินการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา มีนักวิชาการได้นำเสนอปัญหาในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

นิภารัตน์ ทิพโชติ (2550: 126-127) ได้กล่าว ปัญหาในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพบปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอนชั้นในชั้นต่าง มีปัญหาในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในระดับมาก เช่นสภาพห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เหมาะสมการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนทำได้ยาก และขาดการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยนำภูมิปัญญา

ท้องถิ่นมาใช้ มีปัญหาในระดับมาก ส่วนผู้เรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดทำแผนการเรียนรู้และเตรียมการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนไม่ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ข่งยากในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน

2. กิจกรรมการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในปัจจุบันเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น

บรรจง นุชบงก (2550 : 60-61) กล่าวว่า ปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา มีดังนี้

1. ด้านหลักสูตร ครูผู้สอนระดับประถมศึกษายังไม่ค่อยเข้าใจหลักสูตร ครูจะยึดหลักสูตรแกนกลาง และตำราเรียน การเรียนการสอนควรผนวกกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเน้นคุณธรรม จริยธรรม แก่ผู้เรียนให้มาก นอกเหนือจากทางร่างกาย ทางอารมณ์ สังคมและสติปัญญา
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนระดับประถมศึกษาส่วนใหญ่สอนอยู่ในห้องเรียนไม่ค่อยมีภาคปฏิบัติ
3. ด้านครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา ควรจบวุฒิการศึกษาที่ตรงกับงานที่สอน โดยตรง
4. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และสถานที่โรงเรียนระดับประถมศึกษาส่วนมาก ยังขาดแคลน วัสดุ อุปกรณ์ มีไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียนที่ใช้ในการฝึกทักษะปฏิบัติ

ชลดา เกื่อนเนา (2548: 91-94) ได้กล่าวว่า ปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรของครูผู้สอน ดังนี้

1. ปัญหาครูผู้สอนไม่มั่นใจว่าผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่เขียนขึ้นจะสอนทันเวลาหรือไม่ และครูผู้สอนบางคนเขียนผลการเรียนรู้โดยไม่ดูสาระการเรียนรู้ ไม่มีผู้เชี่ยวชาญในโรงเรียนที่ให้ข้อมูลอย่างถูกต้อง และครูที่มีประสบการณ์มากกว่ายังให้ข้อมูลที่ยังไม่ชัดเจน อาจเป็นเพราะว่าครูยังไม่ได้นำหลักสูตร ไปใช้จริง
2. การจัดทำสาระการเรียนรู้ พบว่า ครูยังไม่ได้ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรเท่าที่ควร และครูผู้สอนไม่มีความมั่นใจว่าสาระการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นจะมีความถูกต้องหรือไม่วิทยากรที่มาอบรมในแต่ละครั้งให้ความรู้ไม่เป็นไปทิศทางเดียวกัน และระยะเวลาในการจัดทำสาระการเรียนรู้มีน้อยเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาโรงเรียนในเขตต่างจังหวัดที่พบว่า เอกสาร ในการจัดทำสาระการเรียนรู้มีมากเกินไป ครูไม่รู้ว่าจะจัดทำสาระการเรียนรู้เสร็จแล้ว

จะเหมาะสมกับผู้เรียนหรือไม่ จะเห็นได้ว่าปัญหาที่พบมีความสอดคล้องและส่งผลกระทบต่อเนื่อง เพราะยังไม่มียุทธศาสตร์ที่เชี่ยวชาญจริงๆ ในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

3. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบปัญหาการกำหนดเวลาเรียนในหน่วยการเรียนรู้มากเกินไป ไม่สัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดรูปแบบและหัวข้อในการเขียนแผนการสอนมากเกินไป และไม่นำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมาสร้างจุดประสงค์การเรียนรู้

4. สื่อการเรียนรู้ พบปัญหาการกำหนดสื่อไม่ตรงกับสาระการเรียนรู้ ไม่มีเวลาในการหาข้อมูลเพื่อผลิตสื่อหรือพัฒนาสื่อให้ทันสมัย เขตต่างจังหวัดพบว่า ไม่มีการสำรวจสื่อก่อนที่แผนการจัดการเรียนรู้ เลือกสื่อหรืออุปกรณ์การเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับสาระการเรียนรู้

5. ด้านการวัดและประเมินผล พบปัญหาในเรื่องครูยังขาดความรู้ความเข้าใจรูปแบบวิธีการ และเกณฑ์การประเมินผลถึงความสอดคล้องกับแนวการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฝ่ายวัดและประเมินผลกำหนดรูปแบบโดยไม่ศึกษาถึงความต้องการของครูผู้สอน ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการกำหนดแบบประเมินผลขั้นเรียนที่วัดตามสภาพจริง

โดยสรุป ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เกิดจากปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน สภาพห้องเรียนไม่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่เหมาะสม การจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนทำได้ยาก และขาดการสนับสนุนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ ส่วนผู้เรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดทำแผนการเรียนรู้และเตรียมการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนไม่ร่วมมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน ยุ่งยากในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สัมพันธ์กับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ และผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ซึ่งแนวทางในการแก้ไขปัญหาคือมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและนำภูมิปัญญาท้องถิ่นและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น

กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2545 : 4-11) กล่าวถึง กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการใช้หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ว่าจะต้องมีการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาที่มีองค์ประกอบ 4 ประการ ดังนี้

1. การวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

ในการดำเนินการจะมีขั้นตอนดังนี้

1.1 ความพร้อมของสถานศึกษา

1.1.1 สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน เพื่อให้เห็นความสำคัญความจำเป็นที่
ต้องร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.2 การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.1.3 ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย
คณะกรรมการตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และ
งานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และคณะกรรมการอื่น ๆ ตามความจำเป็น

1.1.4 จัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการ

1.1.5 พัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1.1.6 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้กับผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงาน
องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบ และขอความร่วมมือ แนวทางการดำเนินการ คือ จัดให้มี
การประชุมสัมมนา โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น หอกระจายข่าว ป้ายนิเทศ แผ่นพับ จดหมายข่าว
สื่อมวลชนท้องถิ่น โฮมเพจ อินเทอร์เน็ตตำบล สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ วิทยุ โทรทัศน์ นิตยสาร การรวมทั้ง
ผู้บริหารและคณะครูออกไปเยี่ยมพบประชาชน

1.2 การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 170-173) ได้วางแนวทาง
ในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไว้ ดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์

2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

3. การกำหนดสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคเรียน

4. การออกแบบการเรียนการสอน

5. การกำหนดเวลาเรียนและจำนวนหน่วยกิต

6. แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.3 การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร

สุเทพ ทองประดิษฐ์ (2545 : 179) ได้ให้หลักในการวางแผน และการจัด

โครงสร้างของแผนงานในโรงเรียน โดยหน้าที่พื้นฐานของโรงเรียนแล้ว โรงเรียนทุกระดับมีหน้าที่
พัฒนาความเป็นคนที่สมบูรณ์ โรงเรียนใดละเลยในหลักการดังกล่าว ก็จะทราบได้ทันทีว่า โรงเรียน
นั้นมีได้ปฏิบัติการกิจตามที่สังคมมอบหมายให้รับผิดชอบ โรงเรียนดังกล่าวนั้นปฏิบัติตนคิดเพียง
ไปจากความคาดหวัง ในการจัดตั้งองค์การชนิดนี้ของมนุษย์อาจกล่าวได้ว่าโรงเรียนในลักษณะ

ดังกล่าวนี้ ไม่ได้รับผิดชอบต่อสังคมตามภารกิจของโรงเรียนอย่างแท้จริง ในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุภารกิจ การพัฒนาคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ดังกล่าวของโรงเรียน โรงเรียนมีกิจกรรมสำคัญที่ต้องปฏิบัติ และถือกันว่าเป็นกิจกรรมหลักที่เป็นแกนกลางของโรงเรียนที่เดียว คือเรื่องการเรียนรู้การสอน และต่อมาเมื่อวิทยาการด้านวิชาการศึกษาก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ก็ได้มีการเพิ่มความรู้เรื่องการจัดประสบการณ์ เพื่อพัฒนาเด็กหรือผู้เรียนไว้ในกลุ่มกิจกรรมแกนกลางของโรงเรียนด้วย และได้จัดระบบกำกับกับการเรียนการสอน และการจัดหมวดประสบการณ์เพื่อพัฒนาผู้เรียนไว้ในสิ่งที วิชาการศึกษา (Education) เรียกกันว่า หลักสูตร (Curriculum) ดังนั้นในโรงเรียนที่มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ (System) และสอดคล้องกับหลักการทางการศึกษา โรงเรียนนั้นเอาใจใส่ และพิถีพิถันกับการใช้หลักสูตร เป็นหลักในการคิดการทำงานด้านการเรียนการสอนและจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียน จะใช้หลักสูตรเป็นหลักหรือเป็นตัวแบบ (Model) หรือใช้เป็นแผนที่ทำงาน ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาคนที่อยู่ในความรับผิดชอบ ให้เป็นคนที่สมบูรณ์ การวางแผนในสถานศึกษา โดยหลักการใหญ่ ๆ แล้วจะเป็นศูนย์กลางการวางแผนอยู่ที่ผลสำเร็จทางวิชาการเป็นสำคัญ การบริหารการศึกษาของโรงเรียนนั้นที่แท้จริงก็คือ การบริหารและการจัดการงานหลักของโรงเรียนให้ได้ผลผลิตของระบบที่มีคุณภาพสูงอย่างมีประสิทธิภาพนั่นเอง งานการศึกษาจึงมีศูนย์กลางอยู่ที่ตัวเด็กหรือผู้เรียน แผนงานด้านวิชาการจึงเป็นแผนงานหลักของโรงเรียน ส่วนแผนงานอื่น ๆ เป็นแผนงานที่ต้องดำเนินการเพื่อสนับสนุนให้เกิดความสำเร็จทางวิชาการ โดยส่วนรวมของโรงเรียนเป็นสำคัญ

กรมวิชาการ (2545 : 9-11) ได้เสนอแนวทางในการดำเนินการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. สร้างบรรยากาศการเรียนรู้
2. จัดหา เลือกใช้ทำและพัฒนาสื่อ
3. จัดกระบวนการเรียนรู้
4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
5. วัดและประเมินผล
6. เนาะแนว
7. วิจัยเพื่อพัฒนา
8. นิเทศ กำกับ ติดตาม

โดยสรุป ด้านการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาได้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อสร้างความพร้อมให้กับสถานศึกษา มีการดำเนินการวางแผนการจัดทำ และการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร

ซึ่งสถานศึกษาจะได้วิเคราะห์ข้อมูล กำหนดทิศทางหรือแนวทางปฏิบัติ สำหรับการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2. การใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ถวัลย์ มาศจรัส (2545 : 26-45) ได้สรุปการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา และการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งหลักสูตรจะต้องสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเปลี่ยนไปคาธรรมชาติของการศึกษา โดยผู้สอนต้องปรับปรุงกระบวนการสอน และประเมินกระบวนการสอนของตน เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลง และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การศึกษาจะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ถ้าหลักสูตรมีการปรับปรุงให้เป็นไปตามความต้องการ และความจำเป็นตลอดเวลาสถานศึกษาคควรดำเนินการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์

1.1 สถานศึกษาจำเป็นต้องกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อบ่งชี้ทิศทางว่าโลก และสังคมรอบ ๆ จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร สถานศึกษาต้องปรับตัว ปรับหลักสูตรอย่างไร จึงจะพัฒนาผู้เรียนให้เหมาะสมกับยุคสมัย

1.2 ในการสร้างหลักสูตรสถานศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ ทำได้โดยอาศัยความร่วมมือของชุมชน พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ ผู้เรียนภาคธุรกิจ ภาครัฐ ในชุมชน ร่วมกันกับคณะกรรมการการศึกษา แสดงความประสงค์อันสูงส่ง หรือวิสัยทัศน์ที่ปรารถนาให้สถานศึกษาเป็นสถาบันพัฒนาผู้เรียน ที่มีพันธกิจหรือภาระหน้าที่ร่วมกันในการกำหนดงานหลักสำคัญ ๆ ของสถานศึกษา พร้อมด้วยเป้าหมาย มาตรฐาน แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการ

1.3 กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์โดยอาศัยบุคคลต่างๆ เข้าไปมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่มีพลังผลักดันให้แผนกลยุทธ์ ที่สถานศึกษาสร้างขึ้น ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีทิศทางก่อให้เกิดเจตคติในทางสร้างสรรค์ดีงามแก่สังคมของสถานศึกษา มีระบบและหน่วยสนับสนุน ในการปฏิบัติงานเกิดขึ้นอย่างเป็นเครือข่ายเพียบพร้อม เช่น ระบบคุณภาพ ระบบหลักสูตรสาระ การเรียนรู้การเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การติดตามการรายงานฐานข้อมูลการเรียนรู้ การวิจัยแบบมีส่วนร่วม มีระบบสนับสนุนครู อาจารย์ เป็นต้น

1.4 กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ด้วยวิธีดังกล่าว จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การกำหนดสาระการเรียนรู้ หรือหัวข้อเรื่องในท้องถิ่นสนองตอบความต้องการของชุมชน

2. การจัดหลักสูตรสถานศึกษา จากวิสัยทัศน์ จากเป้าหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้ที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ สถานศึกษาจะต้องจัดทำสาระการเรียนรู้จากช่วงชั้นให้เป็นรายปีหรือรายภาคเรียน พร้อมกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ไว้ให้ชัดเจน เพื่อให้ครูทุกคน คือครูผู้สอน

และครูสนับสนุนได้นำไปออกแบบการเรียนการสอนการบูรณาการ โครงการร่วม เวลาเรียน การมอบหมายงาน/โครงการ เพิ่มผลงาน หรือการบ้านที่มี การวางแผนร่วมกันทั้งสถานศึกษา เป็นหลักสูตรสถานศึกษาที่ครอบคลุมภาระงาน การจัดการศึกษาทุกด้านของสถานศึกษา

3. การกำหนดสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือรายภาคเรียน สถานศึกษานำมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นของกลุ่มสาระต่าง ๆ จากหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปวิเคราะห์ กำหนดสาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เป็นรายปีหรือรายภาคเรียน ทั้งนี้ต้องพยายามกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ตามเป้าหมาย และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา โดยพิจารณากำหนดวิธีการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล พร้อมการพิจารณาภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำมากำหนดในลักษณะผสมผสานบูรณาการ จัดเป็นชุดการเรียนรู้แบบยึดหัวเรื่อง หัวข้อ หรือจัดเป็นโครงการได้

4. การออกแบบการเรียนการสอน จากสาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปีหรือรายภาคเรียน สถานศึกษาต้องมอบหมาย ให้ผู้สอนทุกคนออกแบบการเรียนการสอน โดยคาดหวังว่าผู้เรียนควรจะสามารถทำอะไรได้ และการออกแบบการเรียนรู้จะต้องให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อสังคม

5. การกำหนดเวลาเรียน และจำนวนหน่วยกิต ในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี สถานศึกษาต้องตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในด้านการอ่าน การเขียน การคิดเลข การคิดวิเคราะห์ และการใช้คอมพิวเตอร์ ด้วยวิธีการสอนที่ยึดหัวข้อเรื่องจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์หรือสังคมศึกษา เป็นหลักตามความเหมาะสมของท้องถิ่น และบูรณาการการเรียนรู้ ด้วยกลุ่มสาระต่าง ๆ เข้ากับหัวเรื่องที่เรียนอย่างสมดุล

6. แนวทางการจัดหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี บรรลุตามที่คาดหวัง จึงต้องกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

6.1 การจัดทำสาระหลักสูตร

6.1.1 กำหนดผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาค โดยวิเคราะห์จาก มาตรฐานการเรียนรู้ ช่วงชั้นที่กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มการเรียนรู้ มาจัดเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รายปีหรือรายภาคเรียน ที่ระบุถึงความรู้ ความสามารถของผู้เรียน ซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากการเรียนรู้ ในแต่ละปีหรือภาคเรียนนั้น การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคเรียนของสาระ การเรียนรู้ของรายวิชาที่มีความเข้มข้น (Honors Course) ให้สถานศึกษากำหนดได้ตามความเหมาะสม โดยให้สอดคล้องกับรายวิชาที่จัด

6.1.2 กำหนดสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคเรียน โดยวิเคราะห์จากผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคเรียน ที่กำหนดไว้ในข้อ 6.1.1 ให้สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นรวมทั้งสอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน

6.1.3 กำหนดเวลาและหรือจำนวนหน่วยกิต สำหรับสาระการเรียนรู้รายภาคเรียน ทั้งสาระการเรียนรู้พื้นฐาน และสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษากำหนดเพิ่มเติมขึ้น

6.1.4 จัดทำคำอธิบายรายวิชา โดยการนำเอาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคเรียน สาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคเรียน รวมทั้งเวลาและจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดตามข้อ 6.1.1, 6.1.2, และ 6.1.3 มาเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชาโดยให้ประกอบด้วย 1) ชื่อรายวิชา 2) จำนวนเวลาหรือจำนวนหน่วยกิต 3) มาตรฐานการเรียนรู้ และ 4) สาระการเรียนรู้ของรายวิชานั้น สำหรับชื่อรายวิชามีแนวทางในการกำหนด ดังนี้ ชื่อรายวิชาของสาระการเรียนรู้ให้ได้ตามชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ ส่วนชื่อที่สถานศึกษาจัดทำเพิ่มเติมสามารถกำหนดได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องสื่อความหมายได้ชัดเจน และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในรายวิชานั้น

6.1.5 จัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำเอาสาระการเรียนรู้รายปีหรือรายภาคเรียนที่กำหนดไว้ไปบูรณาการจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้ย่อย ๆ เพื่อความสะดวกในการจัดการเรียนรู้และนักเรียนได้เรียนรู้ในลักษณะองค์รวม หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย ประกอบด้วย 1) มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และ 2) จำนวนเวลาสำหรับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเมื่อครบทุกหน่วยย่อยแล้ว ผู้เรียนสามารถบรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคเรียน ของทุกรายวิชา อาจบูรณาการได้ ภายในและระหว่างการเรียนรู้ หรือเป็นการบูรณาการเฉพาะเรื่อง ตามลักษณะสาระการเรียนรู้ หรือเป็นการบูรณาการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน โดยพิจารณาจากมาตรฐานการเรียนรู้ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน การจัดการเรียนรู้สำหรับหน่วยการเรียนรู้ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติโครงการอย่างน้อย 1 โครงการ

6.1.6 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์จากคำอธิบายรายวิชารายปีหรือรายภาคเรียน และหน่วยการเรียนรู้ที่จัดทำ กำหนดเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนและผู้สอน

6.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยวุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยคำนึงถึงดังต่อไปนี้

6.2.1 จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การบูรณาการโครงการ องค์กรความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น

6.2.2 จัดกิจกรรมตามความสนใจความถนัดตามธรรมชาติ และความสามารถ ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เช่น ชมรมทางวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น

6.2.3 จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เป็นต้น

6.2.4 จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่าง ๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

6.2.5 การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยให้ถือว่าเป็น เกณฑ์ประเมินผลการผ่านช่วงชั้นเรียน

6.3 การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์สถานศึกษาจะต้องร่วมกับชุมชนกำหนด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนด้านคุณธรรม จริยธรรม และ ค่านิยม สถานศึกษาจะกำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น ต้องสามารถกำหนดขึ้นได้ตาม ความต้องการ โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความจำเป็นที่จะต้องมีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมดังกล่าว ให้ผู้เรียนเพิ่มจากที่กำหนดไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ในแต่ละ ภาคเรียนหรือรายปีการศึกษาครูผู้สอนต้องจัดให้มีการวัดและประเมินผล รวมด้านคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเป็นการประเมินเชิงวินิจฉัย เพื่อการปรับปรุงพัฒนา และการส่งต่อ ทั้งนี้ควรประสานสัมพันธ์กับผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ประเมินคุณลักษณะอันพึง ประสงค์รายปี/รายภาคเรียน ในแต่ละช่วงชั้น สถานศึกษาต้องจัดให้มีการวัดและประเมินผลรวม ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน เพื่อทราบความก้าวหน้าพัฒนาการของผู้เรียน สถานศึกษาจะได้นำไปกำหนดแผนกลยุทธ์ในการปรับปรุงพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นไป ตามเป้าหมายที่กำหนด แนวทางการวัดและประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ให้เป็นไป ตามที่สถานศึกษากำหนด

6.4 การวิจัยเพื่อการพัฒนาผู้เรียน (ธีระ รุญเจริญ และคณะ. 2545 : 222-228) ได้ ให้ความหมายของการวิจัยไว้ว่า การวิจัย คือ กระบวนการศึกษาอย่างมีระบบ ขั้นตอนชัดเจน โดย อาศัยแนวคิด เหตุผล ทฤษฎีเป็นหลัก มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่น่าเชื่อถือ สามารถตรวจสอบซ้ำได้ เกิดความรู้หรือวิธีการใหม่ ๆ ในการทำวิจัยของผู้บริหารเพื่อการปฏิรูปการศึกษา รูปแบบการวิจัย ที่ควรทำน่าจะเป็นการวิจัยและพัฒนางานด้านต่าง ๆ (Research & Development) หรือการวิจัยเชิง ปฏิบัติการ (Action Research) ที่จะสามารถนำผลการวิจัยไปทดลองใช้ มีการประเมินผลการ ใช้แล้ว นำมาปรับปรุงหรือพัฒนา เพื่อนำไปใช้ในโอกาสต่อไป โดยอาจกำหนดหรือพัฒนารูปแบบ

กระบวนการบริหาร เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางานด้านต่าง ๆ ในสถานศึกษา ขั้นตอนของการวิจัย อาจดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ 1) การสำรวจและวิเคราะห์ปัญหา 2) การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 3) การกำหนดรูปแบบ/วิธีการแก้ปัญหา 4) การพัฒนารูปแบบ/วิธีการ 5) การทดลองใช้รูปแบบ 6) การวิเคราะห์ผล 7) การสรุปและรายงานผล

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียน โดยให้ผู้สอนนำกระบวนการวิจัยมาผสมผสานหรือบูรณาการ ใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่สามารถใช้กระบวนการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่ 1) การวิเคราะห์ปัญหา 2) การวางแผนการแก้ปัญหาหรือการพัฒนา 3) การดำเนินการแก้ปัญหาหรือพัฒนา 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล 5) การสรุปผลการแก้ปัญหา หรือการพัฒนา 6) การรายงานผลการเรียนรู้ และ 7) การนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 : 78) ได้กำหนดกรอบทั้ง 8 เป็นแนวทางการดำเนินงาน ใช้หลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. การบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารทำความเข้าใจกับครู ให้พัฒนาตนเอง และวางแผนดำเนินการร่วมกันในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในเรื่องต่อไป การเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด การใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การใช้สื่อการเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยี การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การสอนซ่อมเสริม การวิจัยเพื่อพัฒนา เป็นต้น

2. การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.1 ร่วมกันวางแผนให้ครูทุกคน สามารถดำเนินการแนะแนวผู้เรียน ทั้งด้าน การศึกษาต่ออาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่นอื่น ๆ ให้กับผู้เรียน หรืออาจจะตั้งศูนย์แนะแนวของสถานศึกษา

2.2 ร่วมกันวางแผนจัดกิจกรรมที่ตอบสนองจุดเน้นของสถานศึกษาในลักษณะการจัดกิจกรรม ดังต่อไปนี้

2.2.1 บริการฝึกงานที่เป็นประโยชน์ เช่น บริหารแนะแนว ชุมชมสหกรณ์ ห้องพยาบาล ห้องสมุด คอมพิวเตอร์ เป็นต้น

2.2.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้นำเพื่อประโยชน์ รักษาดินแดน เป็นต้น

2.2.3 สนับสนุนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น ชุมชมวรรณศิลป์ ชุมชมภาษาอังกฤษ ชุมชมคณิตศาสตร์ ชุมชมวิทยาศาสตร์

2.2.4 สนองความสนใจและความสามารถของผู้เรียน เช่น ชุมชนกีฬา ชุมชนดนตรี ชุมชนไต่หวายที่ ชุมชนเกษตร ชุมชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ชุมชนแนะแนว เป็นต้น

3. การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 3.1 ระดมทรัพยากรมาใช้ให้คุ้มค่า
- 3.2 จัดให้มีเครือข่ายการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา
- 3.3 มีสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
- 3.4 สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้
- 3.5 ส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 3.6 นิเทศภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

โดยสรุป ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การนำเอาหลักสูตรสถานศึกษาไปทดลองใช้ในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา โดยเน้นพัฒนากิจกรรมของผู้เรียน เพื่อให้การใช้หลักสูตรเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

3. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 180) ได้ให้จุดมุ่งหมายของการนิเทศไว้ดังนี้

1. เพื่อให้สถานศึกษามีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับมาตรฐานหลักสูตรและให้เป็นไปตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการ การเรียนรู้ ได้อย่างมีคุณภาพ
3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนสังคมทันต่อการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน
4. เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน ตลอดจนความต้องการในวิชาชีพ
5. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษาปฏิรูประบบบริหาร โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ และร่วมรับผิดชอบ ชื่นชมในผลงาน
6. เพื่อให้เกิดกระบวนการประสานงาน และความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาระหว่างผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ชุมชน สังคม และวัฒนธรรม

กรมวิชาการ (2545 : 59) ได้ให้กรอบแนวคิดทางการนิเทศไว้ 4 ประการ คือ

1. ใช้ตัวชี้วัดสภาพความสำเร็จของการดำเนินการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเป้าหมายในการนิเทศ

2. นิเทศแบบมีส่วนร่วม

3. เทศเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในภารกิจต่าง ๆ (7 ภารกิจ)

4. ตำรวจสภาพ/ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาสำหรับการนิเทศเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ถวัลย์ มาศจรัส (2545 : 49-50) ได้กล่าวถึง การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าเป็นกระบวนการที่เป็นกลไกหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนดโดยต้องมีการดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวง ตั้งแต่ระดับชาติ เขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากบุคคลทุกระดับและทุกอาชีพ ในการกำหนดดูแลและประเมินผลต้องการมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่ายรวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบเพื่อค้นหาแนวทางร่วมกันพัฒนาคุณภาพต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 179-180) ได้ให้แนวคิดการนิเทศภายใน ดังนี้

1. การนิเทศภายใน เป็นการร่วมมือกันของบุคลากรภายในสถานศึกษา ในการปรับปรุงแก้ไขหรือพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2. กลวิธีนิเทศภายในมีหลายวิธี การเลือกกลวิธีที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหาและสถานการณ์ของสถานศึกษา จะช่วยให้การดำเนินการนิเทศประสบผลสำเร็จดียิ่งขึ้น

3. คุณสมบัติด้านมนุษยสัมพันธ์ ความรับผิดชอบ ความรู้ความสามารถทางวิชาการ และความเข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้นิเทศการศึกษา

4. การนิเทศที่พึงประสงค์ คือ การนิเทศระหว่างครูด้วยกัน อันจะส่งผลให้สามารถพัฒนาตนเองและกลุ่มได้

5. การจัดการนิเทศภายในโรงเรียนกระทำได้หลายรูปแบบ การที่ผู้บริหารจะเลือกใช้รูปแบบใดนั้นขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียนและความสามารถของบุคลากรในสถานศึกษาเป็นสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 180) ได้กล่าวถึงการนิเทศภายในใช้หลักการ ดังนี้

1. ปฏิบัติงานตามวิธีวิทยาศาสตร์ โดยดำเนินการอย่างเป็นระบบ ระเบียบ ครอบคลุมวิธีการศึกษา สภาพปัจจุบัน ความต้องการ การวางแผนการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ ซึ่งควรจะมาจากการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสรุปผลอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่เชื่อถือได้

2. การปฏิบัติงานตามวิถีทางประชาธิปไตย เคารพในความแตกต่างระหว่างบุคคลให้เกียรติซึ่งกันและกันเปิดใจกว้างยอมรับผลประเมินตนเอง ยอมรับในเหตุและผล ปฏิบัติตามข้อตกลงตลอดจนใช้ความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย

3. การปฏิบัติเพื่อพัฒนา สร้างสรรค์ โดยการแสวงหาความสามารถพิเศษของครูแต่ละคน เปิดโอกาสให้แสดงออกและสนับสนุนส่งเสริม ความสามารถเหล่านั้นอย่างเต็มที่

4. การปฏิบัติตามกระบวนการกลุ่ม และการมีส่วนร่วม เน้นความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินการ โดยยึดวัตถุประสงค์การทำงานร่วมกัน การช่วยเหลือแบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกันร่วมคิดร่วมพัฒนา ทั้งนี้เพื่อความสำเร็จของงานโดยส่วนรวม

5. การปฏิบัติงานเพื่อประสิทธิภาพ เน้นการปฏิบัติงานตามหน้าที่ รับผิดชอบมีการควบคุมติดตามผลการดำเนินงาน และผลตอบอย่างใกล้ชิด เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามมาตรฐานการศึกษา

6. การปฏิบัติงาน โดยยึดวัตถุประสงค์การดำเนินงานทุกครั้ง ต้องกำหนดวัตถุประสงค์การทำงานอย่างชัดเจน ออกแบบการทำงานอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

กมล ภู่งประเสริฐ (2545 : 62) ได้สรุปกระบวนการนิเทศที่เป็นระบบไว้ ดังนี้

1. สร้างความตระหนักถึงความสำคัญ
2. วิเคราะห์จุดเด่น-จุดด้อย ของชั้นเรียน/สถานศึกษา
3. กำหนดจุดที่จะพัฒนา
4. กำหนดแผนเชิง กลยุทธ์หรือแผนพัฒนา
5. ปฏิบัติตามแผน
6. สรุปประเมินผล
7. รายงานผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2551 : 181) ได้สรุปกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษาไว้ว่า ควรจะเป็นกระบวนการต่อเนื่องกัน ดังนี้

1. ชั้นเตรียมการนิเทศ
2. ชั้นวางแผนการนิเทศ
3. ชั้นปฏิบัติตามแผนการนิเทศ
4. ชั้นประเมินผลการนิเทศ
5. ชั้นปรับปรุงแก้ไขวิธีการนิเทศ

โดยสรุป ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล หมายถึง การนิเทศ กำกับ ติดตาม และ ประเมินผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามลำดับขั้นตอนต่าง ๆ เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพในการดำเนินการ

4. ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549ก : 22) ได้สรุปผลการปรับปรุง พัฒนาระบบการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ดังนี้

1. สถานศึกษานำผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหา ข้อเสนอแนะต่างๆ มาใช้เป็นข้อมูล พื้นฐาน ในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนาระบบการบริหารจัดการหลักสูตร

2. สถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารจัดการหลักสูตรและ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ฉันท ชาติทอง (2552 : 258-259) กล่าวว่า ถึงการ สรุปผลการการใช้หลักสูตรสถานศึกษา มี แนวทางดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กำหนดแนวปฏิบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ให้สถานศึกษาปฏิบัติได้ เช่น แผนปฏิบัติการ เพื่อรองรับการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนด ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้น พื้นฐาน หลักสูตรแกนกลาง และแนวการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น

2. จัดสรรทรัพยากรและงบประมาณทางการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา และมีความยืดหยุ่นยืดหยุ่นเป้าหมาย และผลลัพธ์เป็นหลัก

3. กำกับ ติดตาม ประเมินผล การดำเนินงานตามนโยบาย แผนและมาตรฐานที่กำหนด และสามารถเชื่อมโยงกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกได้

4. เร่งรัดการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานตาม แนวทางของการปฏิรูปการศึกษา ทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่น

5. จัดระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้ครอบคลุมสถานศึกษาทุกแห่ง ทุกพื้นที่

6. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งด้าน วิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และบริหารทั่วไป ให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 27) ได้กล่าวถึงการปรับปรุงพัฒนาการบริหาร หลักสูตรของสถานศึกษา ดังนี้

1. สถานศึกษานำผลการดำเนินงานรวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะต่างๆ นำมาใช้เป็น ข้อมูลพื้นฐาน ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตร

2. สถานศึกษาดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สถานศึกษาควรนำข้อมูลและปัญหาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาในปีต่อไป โดยนำผลการติดตามและรายงานผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วิชย ประสิทธิ์วิวัฒน์ (2542 : 119) ได้สรุปหลักการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นแนวดำเนินการที่ใช้ในการประมวลข้อมูลแต่ละด้าน จัดหาข้อมูลเหล่านั้นอาจเป็นลำดับขั้นตอน มีหลักการที่สำคัญ คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน สำหรับการพัฒนาหลักสูตร เช่น สภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นต้น โดยใช้วิธีการทางสถิติหาข้อสรุป

2. การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เป็นการกำหนดคุณลักษณะ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ ค่านิยมต่างๆ ให้สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป้าประสงค์ในแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนพัฒนาต่างๆ ทั้งนี้ให้มีครบทุกพิสัยหรือขอบเขต

3. การกำหนดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ เป็นการคัดเลือก การจัดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ ที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จึงต้องพิจารณาตัดสินความยาก ง่าย ความกว้าง ลึก ขอบข่ายให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะของผู้เรียน

4. การนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการนำโครงการประมวลความรู้หรือหลักสูตร ไปปฏิบัติให้เกิดผล หัวใจสำคัญของการนำหลักสูตร ไปใช้คือ การสอน บุคคลที่มีความสำคัญคือ ผู้สอนและผู้บริหาร โรงเรียน

5. การประเมินหลักสูตร เป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร โดยนำผลที่ได้จากการวัดด้วยวิธีการต่างๆ มาพิจารณาร่วมกันแล้วสรุปเป็นคุณค่าของหลักสูตรฉบับนั้น

6. การปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เป็นการตัดสินหลักสูตรฉบับที่กำลังใช้หรือทดลองใช้ในกรณีที่เป็นหลักสูตรฉบับร่างขึ้นใหม่โดยใช้วิธีการหรือรูปแบบอย่างใดอย่างหนึ่งหรือผสมผสานกัน

บุญชม ศรีสะอาด (2546: 73) ได้สรุปหลักการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ใช้พื้นฐานจากประวัติศาสตร์ ปรัชญา สังคม จิตวิทยา และวิชาความรู้ต่างๆ
2. พัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยวิเคราะห์ปัญหาความต้องการและความจำเป็นต่างๆ ของสังคม
3. พัฒนาให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน
4. พัฒนาให้สอดคล้องกับหลักของการเรียนรู้
5. ในการเลือกและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ จะต้องพิจารณาความเหมาะสม ในด้านความยากง่าย ลำดับก่อนหลัง ความต่อเนื่อง และบูรณาการของประสบการณ์ต่างๆ
6. พัฒนาในทุกจุดอย่างประสานสัมพันธ์กัน ตามลำดับจากจุดประสงค์ สาระความรู้ และประสบการณ์ กระบวนการเรียนการสอน และการประเมินผล
7. พิจารณาถึงความเป็นไปได้สูงในทางปฏิบัติ
8. พัฒนาอย่างเป็นระบบ
9. พัฒนาอย่างต่อเนื่องไม่หยุดยั้ง
10. มีการวิจัยติดตามผลอยู่ตลอดเวลา
11. ดำเนินการ ในรูปของคณะกรรมการ
12. อาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังของผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายระดับการพัฒนาหลักสูตร

โดยสรุป ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา หมายถึง สถานศึกษาได้ดำเนินการสรุปผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา มีการดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตร สรุปผลการใช้หลักสูตร สรุปผลการดำเนินงานและเขียนรายงานของสถานศึกษา สรุป ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร และรายงานผลการดำเนินงาน และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ทวี สันตนิยพันธุ์ (2549 : 25) ได้ให้ข้อเสนอแนะ ในการจัดทำ การใช้ การแก้ไขปัญหาหลักสูตรสถานศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้

1. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดให้ขีดหลักสูตรแกนกลาง ร้อยละ 70 และหลักสูตรท้องถิ่น (ส่วนที่เพิ่มเติม) ร้อยละ 30 โดยภาพรวมการทำหลักสูตรสถานศึกษาครูไม่เข้าใจหลักสูตร จึงลอกรูปแบบโรงเรียนอื่น (ลอกโรงเรียนนำร่อง โรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร) ทำ

ให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และส่งผลกระทบต่อคุณภาพนักเรียน ถ้าเป็นไปได้ควรปรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้เหมือนกันในระดับเขตพื้นที่หรือระดับ จังหวัดหรือระดับเขตตรวจราชการ หรือระดับภาค

2. การนิเทศต้องต่อเนื่องสม่ำเสมอ ครูต้องตามทัน และถูกกระตุ้นตลอดเวลาสร้าง ความตระหนักให้ครู ได้เห็นความสำคัญของหลักสูตร
 3. ครูไม่มีเวลาบริหารจัดการหลักสูตร เพราะครุมีน้อย รั้งงานอื่นๆ นอกเหนือจากหน้าที่ ควบคุมงานกระดาษ งานนโยบาย งานข้อมูลลงบ้าง
 4. กำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการทุกสัปดาห์ ควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ
 5. หลักสูตรเก่า เอกสาร คู่มือ ตำราเรียนของสำนักพิมพ์ต่างๆ สามารถใช้เป็นสื่อแหล่ง ศึกษาค้นคว้า เพื่อพัฒนาสื่อการเรียนรู้ได้
 6. โรงเรียนมีสภาพชุมชน และความต้องการของชุมชนคล้ายกัน ควรจะได้ร่วมประชุม ร่วมกัน เพื่อปรึกษาหารือ จัดทำและแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาด้วยกัน
 7. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีจำนวน 100 ข้อ ควรลดลงเท่าที่ จำเป็นจริงๆ ให้สถานศึกษาและครูไปกำหนดจุดประสงค์ย่อยเอง
- สถิติ จันทร์นวล (2549: 25) ได้สรุปแนวทางการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษา ดังนี้

1. สถานศึกษา ควรแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาดำเนินการ
2. รวบรวมข้อมูลผลการ ใช้หลักสูตรจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง
3. ศึกษา นโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐานและความเคลื่อนไหวในการพัฒนาการจัดการศึกษาของประเทศไทย จะต้องมีการทบทวน พัฒนา ปรับปรุงเพื่อความสมบูรณ์ เพื่อใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็น “เข็มทิศ” ชี้ทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างมีคุณค่า

กล่าวโดยสรุป กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาใน 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผนจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา การใช้หลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนดังกล่าวให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อ จะได้ใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้เกิดประ โยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน นอกจากนี้หากการใช้หลักสูตร สถานศึกษาขาดประสิทธิภาพ สถานศึกษาจะต้องรีบดำเนินการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ซึ่งจะต้องนำผลการดำเนินงาน ผลการติดตามและรายงานผลการประเมินไปใช้ในการ

วางแผน รวมนำทั้งปัญหา และข้อ เสนอแนะต่างๆที่ได้รับจากการนิเทศ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

บทบาทผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา จำเป็นจะต้องมีบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับข้อทำ หน้าที่กำกับดูแล ควบคุม และนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา ซึ่งนักวิชาการ ได้กล่าวถึงบทบาท ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

ชูศรี สุวรรณโชติ (2544 : 109) ได้กล่าวถึงผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและหรือการ สร้างหลักสูตรจะต้องประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายหลายพวก จนอาจกล่าวได้ว่าบุคคลแทบทุก ประเภทย่อมมีอิทธิพล และสามารถใช้ในการพัฒนาหลักสูตรได้ทั้งนั้น ในสมัยก่อน 2 ทศวรรษ มาแล้ว ที่การพัฒนาหลักสูตรจะกระทำกันเฉพาะบุคลากร ที่เกี่ยวข้องกับวงการศึกษานั้น และการพัฒนาหลักสูตรดูเหมือนว่าจะเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่บุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้มีอำนาจจะ เป็นผู้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเท่านั้น แต่ในทศวรรษปัจจุบัน การพัฒนาหลักสูตรต้องอาศัยบุคคล ทั้งทางด้านผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองเศรษฐกิจ สังคม ที่อยู่ในระดับบริหารระดับสูง จนถึงบุคคลที่อยู่ใน ระดับล่าง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับปฏิบัติการซึ่งได้แก่ ครู นักแนะแนว การศึกษา นักวัดผลการศึกษา บุคคลเหล่านี้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรทั้งสิ้น

กรมวิชาการ (2545 : 50-58) ได้สรุป บทบาทผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา ไว้ ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาที่จัดการศึกษาประสบผลสำเร็จ ได้ดีมีคุณภาพส่วนหนึ่ง เป็นเพราะมีผู้บริหารที่ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร อย่างถ่องแท้ และนำไปปฏิบัติอย่างจริงจังต่อเนื่อง ผู้บริหารจึงนับเป็นองค์ประกอบสำคัญประการ หนึ่งในการจัดการศึกษา ซึ่งควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1.1 มีวิสัยทัศน์กว้างไกล

1.2 มีความมุ่งมั่นในการจัดการศึกษา และมุ่งมั่นต่อการสร้างระบบคุณภาพให้เกิดขึ้นใน สถานศึกษา

1.3 เป็นผู้มีความสามารถในการสร้างความร่วมมือ และประสานกับทุกฝ่ายเพื่อให้ สถานศึกษาดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 เป็นผู้สนับสนุนให้สถานศึกษา ได้รับการพัฒนาอยู่ในระดับมาตรฐานการประกัน คุณภาพตลอดไป โดยให้การสนับสนุนทั้งบุคลากร และผู้เรียน ร่วมมือกันพัฒนาสถานศึกษาให้เป็น

องค์กรแห่งการเรียนรู้ นอกจากนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีบทบาทและหน้าที่ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

- 1.5 จัดให้มีแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - 1.6 เป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตร โดยร่วมประสานกับบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อกำหนด วิสัยทัศน์และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตลอดจนจนสาระตามหลักสูตรของสถานศึกษา
 - 1.7 จัดให้มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา
 - 1.8 สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ สนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาได้รับความรู้และความสามารถในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้
 - 1.9 จัดให้มีการนิเทศภายใน เพื่อนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้หลักสูตรอย่างมีระบบ
 - 1.10 จัดให้มีการประเมินการนำหลักสูตร ไปใช้ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น
2. ครูผู้สอน ครูเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญ ในการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ด้วยดี เพราะการจัดการศึกษาที่ชี้ให้ผู้เรียนมีความสำคัญ ที่สุดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นั้น กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น บทบาทหน้าที่ของครูผู้สอน จะต้องปรับเปลี่ยนไปตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้
- 2.1 วางแผนสร้างหน่วยการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 2.2 จัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด เปิด โอกาสให้ผู้เรียนปฏิบัติจริง แสดงออกอย่างมีอิสระ และมีส่วนร่วมทุกกิจกรรม
 - 2.3 จัดทำ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา จัดหาแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ ในชุมชน เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะแหล่งผลิตศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ฯลฯ
 - 2.4 พัฒนาตนเองให้เป็นบุคคลที่ใฝ่รู้ทันต่อเหตุการณ์
 - 2.5 เป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม ปฏิบัติต่อเพื่อครูและนักเรียน
 - 2.6 จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและสถานศึกษาให้เอื้อต่อการเรียนรู้ให้มีบรรยากาศดึงดูดความสนใจ ทำทาบให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วม
 - 2.7 จัดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับสภาพจริง โดยประเมินจาก การปฏิบัติ การสังเกต การสัมภาษณ์ จากแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ
 - 2.8 จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้

2.9 จัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยให้มีการประสานกันระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชน เพื่อการพัฒนาให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. ผู้เรียน การจัดการศึกษาที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด เพราะผู้เรียนเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา เป็นเป้าหมายของการจัดการศึกษาของรัฐที่มุ่งหวังพัฒนาให้คนไทยมีความสมบูรณ์ และสมดุล ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม การจะให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ คือ เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุขนั้น ตัวผู้เรียนเองก็ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้จากการเป็นผู้รับความรู้มาเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความสามารถของตนเอง บทบาทและหน้าที่ของผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีดังนี้

3.1 มีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ร่วมกับผู้ปกครอง และครู วางแผนการเรียนรู้ของตนเองให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง

3.2 มีความรับผิดชอบ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ บริหารจัดการเรียนรู้ของตนเองให้มีคุณภาพ

3.3 ปฏิบัติตนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ใฝ่แสวงหาความรู้ ความสามารถ สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3.4 มีการประเมินและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง

3.5 รักษาสิทธิและโอกาสในการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี

3.6 มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครูและเพื่อน ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

4. ผู้ปกครอง การปฏิรูปการศึกษาที่มีขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีการเปิดโอกาสให้ทุกส่วนในสังคม มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน บิดามารดาหรือผู้ปกครองมีหน้าที่จัดให้บุตรหรือบุคคลที่อยู่ในความดูแล ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ตลอดจนให้ได้รับการศึกษาต่อ นอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว ผู้ปกครองจึงต้องให้ความร่วมมือ รับผิดชอบต่อการเรียนของผู้เรียน และดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ ผู้ปกครองตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

4.1 กำหนดแผนการเรียนรู้ของผู้เรียนร่วมกับครูและผู้เรียน

4.2 มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระของหลักสูตร และกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา หรือธรรมเนียมสถานศึกษา

4.3 ส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

4.4 จัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้

- 4.5 อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน
- 4.6 สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสม และจำเป็น
- 4.7 ร่วมมือกับครู และผู้เกี่ยวข้อง ประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหาลักษณะเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน
- 4.8 ปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้คู่คุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดีนำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้
- 4.9 มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียน และในการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 4.10 จัดให้บุตร ธิดา หรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี
5. ประชาชน การศึกษาของไทย ได้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ส่งผลต่อคุณภาพของพลเมืองไทยในอนาคต คือการจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับทุกคน ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของตนเองตลอดจนการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบมีการส่งเสริมให้ทุกส่วนในสังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังนั้นประชาชนจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สนับสนุนให้มีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด ดังนี้
- 5.1 มีส่วนร่วมกำหนดสาระของหลักสูตรและแผนพัฒนาการศึกษาหรือธรรมนูญของสถานศึกษา
- 5.2 สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาในด้านการจัดการเรียนรู้ และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น
- 5.3 มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 5.4 มีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาของชุมชนอย่างแท้จริง
6. ชุมชน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เปิดแนวทางให้แก่ชุมชนในการร่วมจัดทำหลักสูตร และการบริหารจัดการ ให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่กลมกลืนกับท้องถิ่น จึงได้กำหนดให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยให้ชุมชนมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้มีการประสานความร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาบทบาท/หน้าที่ของชุมชนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

- 6.1 มีส่วนร่วมในการจัดแผนพัฒนาสถานศึกษาหรือธรรมนูญของสถานศึกษา
- 6.2 มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระตามหลักสูตรสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความต้องการของสังคมและชุมชน
- 6.3 เป็นศูนย์การเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง
- 6.4 ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา
- 6.5 มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 6.6 เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
7. คณะกรรมการการประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นคนดี โดยปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมซึ่งกำหนดเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์นั้น นับว่ามีความสำคัญ และสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในมาตรา 6 ที่ว่า “การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต..” สถานศึกษาต้องจัดให้มีคณะกรรมการการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในสถานศึกษาโดยคณะกรรมการดังกล่าว มีบทบาท ดังนี้
- 7.1 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์มุ่งให้เกิดในตัวผู้เรียน
- 7.2 จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
- 7.3 จัดระบบและเครื่องมือการประเมินด้านคุณลักษณะ
- 7.4 ประเมินผลรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนเป็นรายบุคคลรวมทั้งของผู้เรียนแต่ละช่วงชั้น รวมกับครูผู้สอน ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 7.5 เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงสาระหลักสูตรของสถานศึกษาในส่วนที่เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์
- 7.6 สร้างความตระหนักให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนา และสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน
8. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 40 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแล และส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีผู้บริหาร

สถานศึกษาเป็นกรรมการ และเลขานุการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด โดยที่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้

8.1 กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา

8.2 ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

8.3 ให้ความเห็นชอบในการจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

8.4 ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ที่สถานศึกษาแต่งตั้ง

8.5 สนับสนุน ส่งเสริมให้การบริหารด้านวิชาการของสถานศึกษา

8.6 ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

8.7 เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

9. คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการสถานศึกษา สถานศึกษาดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการสถานศึกษา อยู่ภายใต้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา แต่งตั้งโดยผู้บังคับบัญชาเหนือสถานศึกษาขึ้นไปหนึ่งระดับ คณะกรรมการ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นประธานกรรมการ 2) ผู้ช่วยบริหารที่ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ 3) หัวหน้าหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชา เป็นกรรมการ 4) หัวหน้างานแนะแนว เป็นกรรมการ 5) หัวหน้างานวัดและประเมินผล เป็นกรรมการ 6) ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการเป็นกรรมการและเลขานุการ

โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษามีบทบาทและหน้าที่ ดังนี้ 1) วางแผนดำเนินงานวิชาการกำหนดสาระรายละเอียดของหลักสูตรระดับสถานศึกษา และแนวการจัดสัดส่วนสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สภามศษชกฯ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น 2) จัดทำคู่มือการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการของสถานศึกษา นิเทศ กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการแนะแนวให้สอดคล้องกันและเป็นไปตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการแนะแนวให้เป็นไปตามจุดหมายแนะแนวทางการดำเนินการของหลักสูตร 4) ประสานความร่วมมือจากบุคคล หน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ และชุมชนเพื่อให้การใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างมี

ประสิทธิภาพ และมีคุณภาพ 5) ประชาสัมพันธ์หลักสูตรและการใช้หลักสูตรแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลป้อนกลับจากฝ่ายต่าง ๆ มาพิจารณาเพื่อการปรับปรุง และพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา 6) ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและ กระบวนการเรียนรู้ 7) ติดตามผลการเรียนรู้ของนักเรียนรายบุคคล ระดับชั้น ระดับช่วงชั้น และ ระดับกลุ่มวิชาในแต่ละปีการศึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา และ 8) ตรวจสอบ ทบทวน ประเมินมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู และ การบริหารหลักสูตรระดับสถานศึกษาในรอบปีที่ผ่านมาแล้วใช้ผลการประเมินเพื่อวางแผน พัฒนาการปฏิบัติงานของครูและการบริหารหลักสูตรปีการศึกษา ต่อไป

คณะกรรมการระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีจำนวน 9 คณะ เรียกชื่อ คณะอนุกรรมการตาม ชื่อกลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ กลุ่มภาษาไทย กลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มสุขศึกษา และพลศึกษา กลุ่มคณิตศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์ กลุ่มศิลปะ กลุ่มการงานอาชีพและเทคโนโลยี กลุ่มภาษาต่างประเทศ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ภายใต้คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่งตั้งโดยผู้บริหารสถานศึกษา คณะอนุกรรมการแต่ละคณะ ประกอบด้วย 1) หัวหน้าหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชา เป็นประธาน อนุกรรมการ 2) ครู-อาจารย์ทุกคนในหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชาเป็นอนุกรรมการ และ 3) รองหัวหน้า หมวดวิชา หรือกลุ่มวิชา เป็นอนุกรรมการ และเลขานุการ

ในกรณีที่สถานศึกษาไม่มีรองหัวหน้าหมวดวิชา หรือกลุ่มวิชา ให้ผู้บริหารสถานศึกษา พิจารณาแต่งตั้งผู้ที่เหมาะสมแทน และในกรณีที่สถานศึกษาไม่ได้จัดกลุ่มวิชาตามชื่อกลุ่มวิชาของ หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้พิจารณากำหนดจำนวนคณะอนุกรรมการตามกลุ่มวิชาของ สถานศึกษา ให้คณะอนุกรรมการมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้ 1) กำหนดสัดส่วนสาระการเรียนรู้กลุ่มวิชา และพัฒนาหลักสูตรรายวิชาของกลุ่มวิชาในสาระการเรียนรู้พื้นฐาน และสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) ดำเนินการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน สำคัญที่สุด การวัดและประเมินผลการเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แสดงความสามารถที่ แท้จริงของนักเรียน 3) พัฒนาแผนการสอนวิชาที่เป็นมาตรฐานกลาง เพื่อให้ผู้สอนสามารถปรับใช้ ตามความเหมาะสมและให้การสอนนำไปสู่การเรียนรู้มากที่สุด 4) พัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด 5) กำหนดแนวทางพัฒนาเครื่องมือและ กำกับติดตามการดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐาน การเรียนรู้กลุ่มวิชาที่กำหนด 6) วิเคราะห์พัฒนาการของนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม 7) ดำเนินการวิจัยการศึกษาในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนากระบวนการเรียนรู้และการวัดและ ประเมินผล 8) การนิเทศภายใน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ การดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการ

เรียนการสอน และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน 9) รวบรวมข้อมูลเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา
รายวิชา และการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนตรวจสอบและประเมินการบริหารหลักสูตร
รายวิชา และกลุ่มวิชาในภาคเรียนที่ผ่านมา และวางแผนพัฒนาการบริหารหลักสูตรในภาคเรียน
ต่อไป 10) รายงานผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู-อาจารย์ และผลการ
บริหารหลักสูตรของกลุ่มวิชาโดยเน้นผลที่เกิดกับผู้เรียนต่อคณะกรรมการการบริหารหลักสูตร และ
งานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ที่เกี่ยวข้อง และ 11) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับ
มอบหมาย

โดยสรุป อาจกล่าวได้ว่าบทบาทของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตร
สถานศึกษา มีความแตกต่างกัน ครู ทำหน้าที่นิเทศและตามผลการใช้หลักสูตรในสถานศึกษาและมี
บทบาทส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร รวมทั้งการบริการเกี่ยวกับสื่อต่าง ๆ และวัสดุหลักสูตร
ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา จึงต้องมีความเข้าใจ
สามารถให้ความรู้แก่ครูผู้สอนและถือเป็นหน้าที่ในการจัดวัสดุหลักสูตร สื่อ พร้อมกับการติดตาม
ประเมินผลประสานงานด้านหลักสูตรที่นำไปใช้ ในส่วนของครูผู้สอน ถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญ
ที่สุดที่จะนำหลักสูตร ไปใช้ให้เกิดผลสูงสุด ครูจึงต้องรับการจัดเตรียมให้พร้อม เพื่อการใช้หลักสูตร
ได้อย่างบรรลุเป้าหมายสูงสุดและบุคลากรอื่น ๆ หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียน วิทยากรประจำ
ท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น ก็มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำหลักสูตร ไปใช้ในมุมมองของงานบริหาร
และบริการหลักสูตร ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารและครูต่อการบริหารจัดการหลักสูตร
สถานศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่ง
ในการจัดการหลักสูตร การนำหลักสูตร ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพโดยการใช้หลักสูตรการวางแผน
ดำเนินการอย่างมีการส่งเสริมของทุกกลุ่มทุกคน รวมถึงกระบวนการวางแผนจัดกิจกรรมสำหรับ
ผู้เรียน โดยให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคม เพื่อให้ผู้เรียนมี
พฤติกรรมตามที่กำหนดในจุดมุ่งหมายของการศึกษา การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาจึงเป็นงานที่
ซับซ้อน ต้องทำอย่างเป็นระบบ ระเบียบ ตามขั้นตอนที่กำหนด การเลือกรูปแบบในการพัฒนา
หลักสูตรเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นเนื่องจากรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรจะเป็นแนวทางเพื่อให้การ
พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรริรมย์ เขต 4 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรริรมย์ เขต 4. 2554 : 7-8)

ประวัติ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรริรมย์ เขต 4 จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 มาตรา 36 และ 37 เพื่อให้การปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษาบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2545 โดยกำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศ 175 เขต และจังหวัดนูรริรมย์ แบ่งเขตพื้นที่การศึกษาเป็น 4 เขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรริรมย์ เขต 4 ประกอบด้วยสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การปกครอง 6 อำเภอ คือ

1. อำเภอสตึก
2. อำเภอแคนดง
3. อำเภอคูเมือง
4. อำเภอพุทไธสง
5. อำเภอนาโพธิ์
6. อำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์

อาคารสำนักงานที่เดิม โรงเรียนพุทไธสง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรริรมย์ เขต 4 ตั้งอยู่ที่โรงเรียนพุทไธสง ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2546 จนถึงวันที่ 14 พฤษภาคม 2551 ได้ย้ายมาตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรริรมย์ เขต 4 แห่งใหม่ ณ โรงเรียนดงศิริราษฎร์อนุสรณ์ อำเภอพุทไธสง จังหวัดนูรริรมย์ (ห่างจากที่เดิมประมาณ 1.5 กิโลเมตร)

ที่ตั้ง : โรงเรียนดงศิริราษฎร์อนุสรณ์ อำเภอพุทไธสง จังหวัดนูรริรมย์

ในวันที่ 23 กรกฎาคม 2553 แยกโรงเรียนที่เปิดทำการสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่ 4) จำนวน 16 โรงเรียน ไปสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม. 32) จังหวัดนูรริรมย์ ตามพ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553, พ.ร.บ.ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และ พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานูรริรมย์ เขต 4 ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรริรมย์ เขต 4"

ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 4 มีผู้อำนวยการเขตฯ คือ นายธีรภูมิ พุทธการี มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 193 โรงเรียนและอีก 1 สาขา ประกอบด้วย 6 อำเภอ คือ

1. สตึก มี 60 โรงเรียนกับ 1 สาขา
2. คูเมือง มี 49 โรงเรียน
3. นาโพธิ์ มี 20 โรงเรียน
4. บ้านใหม่ไชยพจน์ มี 21 โรงเรียน
5. แคนดง มี 20 โรงเรียน
6. พุทไธสง มี 23 โรงเรียน แบ่งออกเป็น 3 ระดับได้แก่
 - 6.1 ระดับ อนุบาล 7,144 คน
 - 6.2 ระดับ ประถมศึกษา 23,187 คน
 - 6.3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 4,363 คน

วิสัยทัศน์

“ภายในปี 2558 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เป็นองค์กรหลักในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพเทียบเท่าระดับสากล”

พันธกิจ

“ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนา กำกับติดตามและประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนของสังคม ในการ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ประชากรในวัยเรียนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณธรรมจริยธรรม ความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาสู่คุณภาพระดับสากล”

เป้าประสงค์

1. เด็กก่อนวัยเรียน ได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้สามารถเรียนรู้และมีพัฒนาการตามวัย มีความพร้อมศึกษาเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น
2. ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ ทักษะตามสมรรถนะและสามารถปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรคณะบุคคลมีความพร้อมและความเข้มแข็งในการปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารจัดการด้วยความร่วมมือจากเครือข่ายทุกภาคส่วน ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ

ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

1. ปัญหาและความต้องการ ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาครูยังขาดความตระหนักในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
2. การจัดทำหลักสูตรไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันและยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
3. ครูยังไม่พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และสื่อด้วยตนเอง ครูยังขาดความชัดเจนในการวัดผลประเมินผลและการจัดทำเอกสาร
4. ครูมีภารกิจนอกเหนือจากงานการสอนมาก การสรุปผลการดำเนินงานในช่วงปลายปี มีการรายงานหลายเรื่องซ้ำซ้อนกันและโรงเรียนส่วนใหญ่จะไม่ค่อยได้นำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรที่มีอยู่

สรุปได้ว่า บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 นั้นมีความแตกต่างกันทั้งด้านสภาพพื้นที่และแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ได้มีการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนทุกระดับให้มีคุณภาพเท่าเทียมกัน จากผลของการจัดการศึกษา มีผลบังคับใช้ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จัดการศึกษาครอบคลุมพื้นที่ 6 อำเภอ คือ อำเภอสตึก อำเภอแคนดง อำเภอคูเมือง อำเภอพุทไธสง อำเภอนาโพธิ์ และอำเภอบ้านใหม่ไชยพจน์

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

กิตติศักดิ์ เปรมสุข (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดตาก มีปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้เมื่อเปรียบเทียบปัญหาของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่างกัน พบว่า มีปัญหาการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กรมวิชาการ (2546 : 13) ได้ศึกษาการประเมินหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กระบวนการนำหลักสูตร ไปใช้ พบว่าการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ในเรื่องการเตรียมการของโรงเรียนในการใช้หลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนผ่านการอบรมหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ครู (311 คน) ร้อยละ 90 ผ่านการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร ในเรื่อง ความรู้ความเข้าใจของครูและความสามารถในการจัดการเรียนรู้ พบว่า จากผลการสำรวจครูจำนวน 1,277 คน ผ่านการอบรมเรื่องหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ร้อยละ 56.23 มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาได้ ร้อยละ 66.67 มีความเห็นว่าครูมีความสามารถเพียงพอในการจัดการเรียนรู้ และร้อยละ 33.33 มีความเห็นว่า ยังไม่เพียงพอ ควรจะต้องได้รับการพัฒนาอีก

กิตติศักดิ์ อารมณีสิต (2546 : 91) ได้ศึกษา การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนกุศโลบายวิทยา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นสำรวจสภาพปัญหา พบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำ และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ขาดความแม่นยำในเนื้อหาและทฤษฎี ไม่เข้าใจโครงสร้างหลักสูตร และขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หลังการอบรมปฏิบัติการเชิงวิจัยกลุ่มที่ศึกษาสามารถกำหนด วิสัยทัศน์ เป้าหมายภารกิจ กำหนดโครงสร้างของหลักสูตร กำหนดหน่วยการเรียนรู้ และสาระการเรียนรู้ตามมาตรฐานช่วงชั้นได้

สุชาติ กะไชยวงษ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการกำกับติดตาม ประเมินผล และรายงาน ด้านการดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตร และด้านการเตรียมความพร้อม

อิสราพร อินทะกนก (2547: 58) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสุรินทร์รวมทุกด้าน มีสภาพการใช้อยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การเทศน์กำกับติดตาม ประเมินผล การปรับปรุงและพัฒนา ดำเนินการบริหารหลักสูตร และด้านการสรุป การดำเนินงานสำหรับปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมทุกด้าน มีปัญหาการใช้อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การปรับปรุงและพัฒนา การดำเนินการบริหารหลักสูตร การวางแผนและดำเนินการใช้หลักสูตร การจัดทำสาระหลักสูตร

สถานศึกษาการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และการสรุปผลการดำเนินงาน ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการใช้หลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าครูผู้สอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สำหรับปัญหาการใช้หลักสูตรพบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ทรงเดช สิทธิประเสริฐ (2548 : 97-105) ได้ศึกษา การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านป่าสักน้อย โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ หาแนวทางการพัฒนาและศึกษาผลการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านป่าสักน้อย อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย มีแนวทางการพัฒนา 3 ด้าน ได้แก่ การกำหนดปัญหา การกำหนดแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งมีกระบวนการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผนเตรียมการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การตรวจสอบประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และการประชุมผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ส่วนผลการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านป่าสักน้อย พบว่า ด้านการวางแผนเตรียมการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมของผู้บริหาร การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การเตรียมความพร้อมระบบข้อมูลสารสนเทศ การเตรียมความพร้อมด้านหลักสูตรสถานศึกษา การเตรียมความพร้อมด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเตรียมความพร้อมด้านคณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายต่างๆ ของสถานศึกษา การดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานบุคคล การบริหารงานการเงินและพัสดุ การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานหลักสูตร (การนำหลักสูตรไปใช้) ด้านการตรวจสอบประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ ผลที่เกิดกับนักเรียน พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี นักเรียนผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน คิดเป็นร้อยละ 97.65 ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรสถานศึกษาร้อยละ 100 และผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร้อยละ 100 ผลที่เกิดกับครู พบว่า สภาพขวัญและกำลังใจของครูเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับดี และความพึงพอใจของครูต่อสภาพการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ผลที่เกิดขึ้นกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน พบว่า มีความตระหนักเข้าใจบทบาท หน้าที่ และให้ความร่วมมือในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับดี

ส่วนการปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาดำเนินการดังนี้ พัฒนาครูผู้สอน พัฒนาผู้บริหาร พัฒนาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและชุมชน พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และพัฒนาด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

วิไล จันทาโยธิน (2548 : 87-90) ได้ทำศึกษา สภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระบี่ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากระบี่ ผลการวิจัย พบว่า การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 8 รายการ ได้แก่ 1. การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย 2. การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 3. การจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา 4. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ 5. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 6. การจัดการเรียนรู้และการส่งเสริมการเรียนรู้ 7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 8. การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา สำหรับปัญหาที่โรงเรียนส่วนใหญ่ประสบ ได้แก่ มีข้อมูลสาระสนเทศไม่เพียงพอต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ไม่สามารถกำหนดหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของชุมชนที่สถานศึกษาดังอยู่ เวลาที่กำหนดในแต่ละกลุ่มสาระไม่สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีหรือรายภาคเรียน และการใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอกยังไม่หลากหลาย

สวัสดิ์ นาปองสี (2548 : 67) ได้ศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ของผู้บริหารและครูผู้สอนใน โรงเรียนขนาดเล็ก และ โรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งโดยรวมและรายค้ำมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก

พิทักษ์ แก้วในเมฆ (2550 : 96-97) ได้ศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรง ผลการวิจัย พบว่า การเตรียมความพร้อมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการ ใช้หลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยคะแนนการปฏิบัติอยู่ในลำดับมาก เนื่องจากจากสถานศึกษามีความตื่นตัวจากการนำหลักสูตรสถานศึกษามาใช้ในปีการศึกษา 2545 เป็นปีแรก และดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปีการศึกษา 2548 ครูจึงได้รับการพัฒนาอบรมในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุกโรงเรียนเป็นผลมาจากการบริหารจัดการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องอย่างเป็นระบบมาจนถึงปีการศึกษาปัจจุบัน

รจนา เตชะศรี (2550 : 87-88) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของ
ผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายหนองหว้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 กลุ่ม
ตัวอย่างเป็นครูผู้สอนกลุ่มเครือข่ายหนองหว้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1
ปีการศึกษา 2550 พบว่า ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนกลุ่มเครือข่าย
หนองหว้า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูต่อ
การบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณา
รายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป แตกต่างกัน โดยครูที่มีวุฒิ
การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความพึงพอใจต่อการบริหารของผู้บริหาร สูงกว่าครูที่มีวุฒิการศึกษา
ระดับปริญญาตรี ส่วนด้านการบริหารวิชาการ และด้านการบริหารบุคคลไม่แตกต่างกัน โดยครูที่มี
วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของผู้บริหารสูงกว่าครูที่มีวุฒิ
การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ถาวร ศรีเกตุ (2551: 83-84) ได้ศึกษา การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการ
ของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 4 งาน คือ
งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและ
ประเมินผลการเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบการบริหารงาน
วิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ตามความคิดเห็นของ
ครูผู้สอน พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตาม
ระดับช่วงชั้นและกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันและเมื่อเปรียบเทียบ
การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตาม ประสบการณ์ใน
การสอน โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า
ด้านงานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนงานนิเทศการสอน ไม่แตกต่างกัน

ธวัชชัย นาบองสี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของ
โรงเรียนคลองบางแวก สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า
การดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนคลองบางแวก สำนักงานเขต
หนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานครใน 7 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านการจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน และด้านการวางแผน
ดำเนินการใช้หลักสูตร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

สมชัย ทองกลิ้ง (2551: 70) ได้ศึกษา การดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหาร และครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัยแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 7 ด้าน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของ สถานศึกษา การจัดทำสาระหลักสูตรของสถานศึกษา การวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตร สถานศึกษาไปใช้ การดำเนินการ ใช้หลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล หลักสูตรสถานศึกษา การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา การปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา พบว่า การดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและ ผู้บริหาร ทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ที่มีต่อการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ครูและผู้บริหารมีความคิดเห็นแตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนและเตรียมการการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ด้านการดำเนินการ ใช้หลักสูตร สถานศึกษา และด้านนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ของครูที่ พบว่า ครูที่สอนกลุ่มสาระต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนและ เตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ด้านการดำเนินการ ใช้หลักสูตรสถานศึกษา และด้านนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา

สรุปงานวิจัยในประเทศ พบว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษามีปัญหา การดำเนินงานในระดับน้อย กระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในภาพรวมมี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก บทบาทที่ผู้บริหารควรแสดงและบทบาทที่เป็นไปในการบริหารจัดการ หลักสูตรในด้านดำเนินการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสนองต่อ ความต้องการ ความสนใจและความถนัดของผู้เรียน การให้กำลังใจและส่งเสริมครู โดยการรับรู้ ปัญหา ขก่องชมเชยความพยายามของครูในการจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมของชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษายังมีน้อยเนื่องจากการขาดความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การประชุม อบรม สัมมนา การประสานงาน การประชาสัมพันธ์ มีการรายงานผลต่อสาธารณชนค่อนข้างน้อย มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการใช้ หลักสูตรสถานศึกษาโดยผู้บริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายแต่การดำเนินการนิเทศไม่ต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ไม่ได้ดำเนินการเป็นลายลักษณ์อักษรและไม่มีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุง ด้านการ สรุปผลการดำเนินการ การสรุปความคิดเห็นของครูที่มีต่อการ ใช้หลักสูตรและการจัดการเรียน

การสอนมีการให้บริการและสนับสนุนบุคลากร ในการจัดทำวัสดุหลักสูตร และด้านการปรับปรุงพัฒนา ได้ปรับปรุง พัฒนาสาระการเรียนรู้ โครงสร้างเวลาเรียนและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพจริงในท้องถิ่นและสภาพจริงของผู้เรียน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถบริหารหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

งานวิจัยต่างประเทศ

แลนเจนบัค (Langenbach. 1972 : 35-38) ได้ศึกษา เจตคติของครูที่มีต่อการใช้ และการวางแผนการพัฒนาหลักสูตร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ หรือมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร จะมีเจตคติทางบวกต่อการใช้หลักสูตรและการวางแผนหลักสูตรมากกว่าครูที่ไม่มีประสบการณ์หรือไม่มีส่วนร่วม

เรแกน และลีทวูด (Regan & Liethwood. 1974 : 10) ได้ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้หลักสูตรสำเร็จรูป สำหรับนักเรียนอนุบาลในเมืองออนตาริโอ ประเทศแคนาดา โดยใช้วิธีสังเกต สัมภาษณ์และใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการใช้หลักสูตรสำเร็จรูป สำหรับโรงเรียนอนุบาลมีดังต่อไปนี้ ปัจจัยเกี่ยวกับครู ได้แก่ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร เจตคติต่อหลักสูตร ปรัชญาหลักสูตร ปัจจัยเกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ ความชัดเจนในหลักสูตร การฝึกอบรม ผู้ปฏิบัติการเผยแพร่แนวความคิดแนวปฏิบัติ การนิเทศ และการติดตามผล การให้ข้อมูลย้อนกลับ ปัจจัยเกี่ยวกับผู้บริหาร ได้แก่ นิสัยความสามารถของผู้เรียน เจตคติของผู้เรียนต่อกิจกรรมหลักสูตร และปัจจัยเกี่ยวกับผู้ปกครองนักเรียน ได้แก่ เจตคติของผู้ปกครองต่อหลักสูตร

ยูเนสโก (UNESCO. 1978 : 66) ได้สรุปปัญหา การใช้หลักสูตรของทวีปเอเชีย ซึ่งได้แก่ ออสเตรเลีย บังกลาเทศ อินเดีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ และศรีลังกา ว่า ปัญหาการใช้หลักสูตรเป็น ปัญหาเกี่ยวกับการขาดการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารระดับต่าง ๆ ไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร และขาดการติดตามผล การใช้หลักสูตรของครู ทั้งผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมครูในเรื่องหลักสูตรขาดประสิทธิภาพ ขาดแคลนเอกสาร หลักสูตร ตำราเรียนไม่ทันสมัย ขาดแคลนหนังสืออ่านประกอบ และศูนย์พัฒนาหลักสูตร ขาดการวางแผนที่ดีในการนำหลักสูตรไปใช้

อิงลิช และสแตฟฟี (English and Staffy. 1983 : 29-32) ได้ศึกษา ความแตกต่างระหว่างการสร้างหรือออกแบบหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ ผลการวิจัยพบว่า การวางแผนออกแบบการสร้างหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้นั้นมีความแตกต่างกัน การสร้างหลักสูตรเป็นการทำเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปตามเป้าหมาย ซึ่งองค์ประกอบหลายประการอาจยัง

ไม่สัมพันธ์กันอย่างเต็มที่ ส่วนการนำหลักสูตรไปใช้นั้น จะต้องสัมพันธ์กับการบริหารหลักสูตร จะต้องมีการจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน

สรุปงานวิจัยในต่างประเทศ พบว่า มีปัจจัยบางประการที่ทำให้การบริหารหลักสูตรสถานศึกษายังไม่บรรลุผลที่ควร และยังไม่เป็นไปตามกฎหมาย ทั้งปัจจัยภายใน เช่น ยังไม่มีการส่งเสริมในการพัฒนาบุคลากร ให้มีการศึกษาเล่าเรียนต่อเนื่องเพื่อนำความรู้มาพัฒนาให้สถานศึกษาเจริญก้าวหน้า การจัดหาเจ้าหน้าที่ธุรการการเงิน และพัสดุต่างๆ มาอำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาเล่าเรียนให้มีคุณภาพได้ โดยให้ครูได้มีการจัดเตรียมแผนเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ครูผู้สอนควรจะมามุ่งจัดทำการเรียนการสอนแต่เพียงอย่างเดียว จึงจะทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามที่ทุกคนตั้งความหวังเอาไว้ได้ และปัจจัยภายนอก ที่สถานศึกษาจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เพราะที่ผ่านมาบริบทสภาพแวดล้อมต่างๆ ยังไม่เอื้ออำนวยให้มีการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชนมากนัก จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ควรจะให้มีความสำคัญและควรจะศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

โดยสรุป จากการศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ สรุปว่า การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาหาสาเหตุปัญหาและการดำเนินงาน เพื่อยกระดับคุณภาพของการศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เพราะบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตร ในด้านการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีปัญหาในการดำเนินงานตามแนวปฏิรูปหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนแตกต่างกัน ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษานั้นบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรยังไม่ชัดเจน ไม่ตรงกัน ไม่มีความรู้ ความชำนาญ และเวลาในการจัดทำหลักสูตรและทดลองใช้มีน้อย ทำให้หลักสูตร ไม่สมบูรณ์ขาดคุณภาพ ขาดการวางแผนดำเนินงาน การมีทัศนคติตามหลักสูตร ครูขาดความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้ การกำหนดหน่วยการเรียนรู้ การจัดทำแผนการเรียนรู้ และแผนการสอนแบบบูรณาการ แนวทางการจัดทำแผนไม่ชัดเจน มีรายละเอียดและขั้นตอนการทำยุ่งยาก ต้องใช้เวลานาน และจัดทำด้วยความไม่มั่นใจในด้านการพัฒนาหลักสูตร ครูยังขาดความเข้าใจ และขาดทักษะการวัดและประเมินผล ไม่เข้าใจวิธีการวัดผลตามสภาพจริงที่จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพสูงสุด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 รวม 2,413 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 193 คน และครู จำนวน 2,220 คน
2. กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 35) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน และทำการคำนวณตามสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 26 คน และครู จำนวน 305 คน แล้วทำการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนตามต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหารและครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำแนกเป็น เพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิกวการศึกษา ขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล จำนวน 10 ข้อ และด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา จำนวน 10 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ได้กำหนดค่าและแปลความหมายออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

5	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
4	หมายถึง	มีปัญหา
3	หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง
2	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
1	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล จำนวน 10 ข้อ และด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา จำนวน 10 ข้อ โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า ได้กำหนดการให้คะแนนและแปลความหมายดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาตามขั้นตอน ดังนี้

- 2.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบโครงสร้างของแบบทดสอบ
- 2.2 นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดกรอบแนวคิดของแบบสอบถาม
- 2.3 สร้างแบบสอบถามให้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการ แล้วนำฉบับร่างเสนอต่อกรรมการควบคุมนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ถูกต้อง และเที่ยงตรงของเนื้อหา (Index of Item objective Congruence : IOC) เป็นการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับพฤติกรรมที่ต้องการจะวัด ผลปรากฏว่า ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

2.4.1 ดร. จำปา จันทะสอน วุฒิกิจการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหัวฝาย อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

2.4.2 นายปิยะวัฒน์ เพชรศรี วุฒิกิจการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษา

2.4.3 นายทำนอง วรรณโคตร วุฒิกิจการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการ โรงเรียนบ้านท่าม่วง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุง แก้ไขสมบูรณ์แล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารและครู โรงเรียนภายในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 คน หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

2.6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อมั่นไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 จำนวนเป็น ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 26 คน และครูผู้สอนจำนวน 305 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แจ้งให้ผู้อำนวยการ โรงเรียนที่อยู่ในสังกัด เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง

3. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามและรอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองตามกำหนดเวลาที่นัดหมาย ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้รับจากผู้บริหาร ครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 จากตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร และครูผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลที่ได้รับจากผู้บริหาร ครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปของตารางประกอบ ความเรียง การแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 166)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	หมายถึง มีระดับปัญหามากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง มีระดับปัญหามาก
2.51 - 3.50	หมายถึง มีระดับปัญหาปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง มีระดับปัญหาน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง มีระดับปัญหาน้อยที่สุด

3. ข้อมูลที่ได้รับจากผู้บริหาร ครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 ตอนที่ 3 เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปของตารางประกอบ ความเรียงการแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 166)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง เห็นด้วยมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

1.51 - 2.50	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

1.1 การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 95)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับสาระการเรียนรู้ หรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 174)

$$\alpha = \frac{K}{(K-1)} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือหรือแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม

S^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) คำนวณ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 101)

$$P = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ

f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

n แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร คำนวณ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 102)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร คำนวณ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

X แทน คะแนนแต่ละตัว

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การนำเสนอข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
S.D. แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ลำดับขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
- ตอนที่ 3 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลสถานภาพของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน

สถานภาพของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน	จำนวน (n = 331)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	105	31.72
หญิง	226	68.28
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	47	14.20
31-40 ปี	85	25.68
41- 50 ปี	152	45.92
51 ปี ขึ้นไป	47	14.20
3. ตำแหน่งปัจจุบัน		
ครูผู้สอน	305	92.15
ผู้บริหาร โรงเรียน	26	7.85
4. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	162	48.94
สูงกว่าปริญญาตรี	169	51.06

จากตาราง 4.1 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 68.28) มีอายุ 41 – 50 ปี (ร้อยละ 45.92) เป็นครูผู้สอน (ร้อยละ 92.15) และมีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 51.06)

ตอนที่ 2 ศึกษาปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 4

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน

ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.60	0.81	มาก
2. ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	3.53	0.86	มาก
3. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล	3.63	0.86	มาก
4. ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา	3.65	0.84	มาก
รวมเฉลี่ย	3.60	0.84	มาก

จากตาราง 4.2 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากเช่นกัน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา ($\bar{X} = 3.65$) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ($\bar{X} = 3.63$) และด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.60$)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน

ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการหลักสูตรและงานวิชาการ	3.73	0.72	มาก
2. การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามถนัดและวิชาเอกให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	3.43	0.74	ปานกลาง
3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียน	3.45	0.82	ปานกลาง
4. การวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดสื่อการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระสอดคล้องกันและมีขั้นตอนชัดเจน	3.60	0.78	มาก
5. โรงเรียนได้กำหนดวิธีการวัดผลในหลักสูตรของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในช่วงชั้นได้ชัดเจน และปฏิบัติได้จริง	3.70	0.78	มาก
6. การดำเนินการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันถูกต้องและมีการจัดเก็บที่เป็นระเบียบของโรงเรียน	3.75	0.73	มาก
7. การจัดประชุมบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อชี้แจงแก่บุคลากรในโรงเรียน	3.57	0.84	มาก
8. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนในโรงเรียน	3.59	0.87	มาก
9. การเปิดโอกาสให้มีการร่วมกันวางแผนให้ครูทุกคนดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ	3.58	0.99	มาก
10. การจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลาย	3.56	0.81	มาก
รวมเฉลี่ย	3.60	0.81	มาก

จากตาราง 4.3 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาดูตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ข้อ 2 และข้อ 3 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การดำเนินการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันถูกต้องและมีการจัดเก็บที่เป็นระเบียบของโรงเรียน ($\bar{X} = 3.75$) การแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการหลักสูตรและงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.73$) และโรงเรียนได้กำหนดวิธีการวัดผลในหลักสูตรของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในช่วงชั้นได้ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง ($\bar{X} = 3.70$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน

ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การดำเนินการจัดบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ห้องเรียนมีป้ายนิเทศ มุมความรู้ และสื่อ ที่ทันสมัยประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	3.89	0.68	มาก
2. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดความสนใจและความต้องการของตนเอง	3.80	0.75	มาก
3. การกำหนดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก และ จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	3.61	0.97	มาก
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและประมวลองค์ความรู้เองภายในโรงเรียน	3.60	0.96	มาก
5. การใช้สื่อที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ ตามวิธีการเรียนรู้ และศักยภาพของผู้เรียน	3.46	0.82	ปานกลาง
6. การจัดครูเข้าสอนตามหลักความรู้ ความสามารถและความถนัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.49	0.84	ปานกลาง

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
7. การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อช่วยในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.42	0.94	ปานกลาง
8. การจัดตารางสอน โดยกำหนดในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ตามความเหมาะสม และสามารถยืดหยุ่นได้	3.27	0.90	ปานกลาง
9. การรายงานผลการดำเนินงานหรือโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักสูตรสถานศึกษา	3.35	0.86	ปานกลาง
10. การจัดการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสรุปผลการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา	3.38	0.85	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.53	0.86	มาก

จากตาราง 4.4 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$)
เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้น ข้อ 5 ถึง ข้อ 10
มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การดำเนินการจัด
บรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ห้องเรียนมีป้าย
นิเทศ นุ่มความรู้ และสื่อ ที่ทันสมัยประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.89$) การเปิดโอกาส
ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดความสนใจและความต้องการของตนเอง ($\bar{X} = 3.80$) และ
การกำหนดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก และ จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.81$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน

ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศที่มีความรู้ ความสามารถและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.33	0.98	ปานกลาง
2. คณะกรรมการนิเทศภายใน โดยใช้หลัก ประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมของผู้รับการนิเทศ	3.36	0.86	ปานกลาง
3. การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน การประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมินการเข้า ร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.47	0.96	ปานกลาง
4. การกำกับ ติดตาม และควบคุมการใช้หลักสูตร โดย ประเมินและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	3.23	0.96	ปานกลาง
5. การดำเนินการจัดระบบข้อมูลของโรงเรียนเพื่อรองรับ การนิเทศจากภายนอก	3.89	0.83	มาก
6. การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยดูจาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทุกช่วงชั้น	3.78	0.72	มาก
7. การนำข้อเสนอแนะจากการนิเทศไปปรับปรุงและ พัฒนาการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	3.94	0.91	มาก
8. การจัดให้มีนิเทศภายใน โรงเรียน โดยผู้บริหาร ครูวิชาการ หรือเพื่อนนิเทศเพื่อน เพื่อพัฒนาและ ปรับปรุงการดำเนินงานการบริหารหลักสูตร สถานศึกษา	3.75	0.75	มาก
9. การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประเมินตนเอง เพื่อรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด	3.68	0.75	มาก
10. การดำเนินการประสานงานในการรับการนิเทศจาก ภายนอก	3.86	0.90	มาก
รวมเฉลี่ย	3.63	0.86	มาก

จากตาราง 4.5 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้น ข้อ 1 ถึง ข้อ 4 มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การนำข้อเสนอแนะจากการนิเทศไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.94$) การดำเนินการจัดระบบข้อมูลของโรงเรียนเพื่อรองรับการนิเทศจากภายนอก ($\bar{X} = 3.89$) และการดำเนินการประสานงานในการรับการนิเทศจากภายนอก ($\bar{X} = 3.86$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน

ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. การจัดทำเอกสารหลักฐาน การดำเนินงานบริการจัดการหลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน เพื่อรองรับการประเมินภายนอก	3.65	0.91	มาก
2. การนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องรวบรวมได้ เช่น ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.67	0.81	มาก
3. การรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.78	0.78	มาก
4. การรายงานผลการดำเนินงาน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ	3.72	0.81	มาก
5. การปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	3.55	0.85	มาก
6. การสรุปผลการพัฒนา แนวทางแก้ไขปัญหา แนวทางพัฒนาสถานศึกษา ครู และนักเรียน รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.56	0.93	มาก
7. การปรับแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของชุมชนเป็นประจำทุกปีการศึกษา	3.77	0.78	มาก

ตาราง 4.6 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
8. การปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสม กับบริบทของโรงเรียนในระยะเวลาที่เหมาะสมอย่าง ต่อเนื่อง	3.56	0.81	มาก
9. การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุงแผนการจัดการ เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา	3.55	0.89	มาก
10. การติดตามรวบรวม ปัญหาต่างๆมาใช้ เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการวางแผนในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษา	3.72	0.79	มาก
รวมเฉลี่ย	3.65	0.84	มาก

จากตาราง 4.6 พบว่า ปัญหาการบริหารจัดหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ
แรก คือ การรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{X} = 3.78$)
การปรับแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของชุมชนเป็นประจำปีการศึกษา
($\bar{X} = 3.77$) การรายงานผลการดำเนินงาน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และ
สาธารณชนได้รับทราบ และการติดตามรวบรวม ปัญหาต่างๆ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการ
วางแผนในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.72$)

3. ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.81	0.68	มาก
2. ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	3.80	0.72	มาก
3. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล	3.84	0.69	มาก
4. ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา	3.86	0.69	มาก
รวมเฉลี่ย	3.81	0.68	มาก

จากตาราง 4.7 พบว่า แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก เช่นกัน เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา ($\bar{X} = 3.86$) ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ($\bar{X} = 3.84$) และด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.81$)

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร
สถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์
เขต 4 ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน
และครูผู้สอน

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนควรดำเนินการประชุมบุคลากรในการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อชี้แจงแก่บุคลากรในโรงเรียน	3.73	0.74	มาก
2. โรงเรียนควรส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ตามกลุ่ม สาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม	3.76	0.72	มาก
3. โรงเรียนได้สนับสนุนและจัดหา จัดทำสื่ออุปกรณ์ เพื่อ ใช้จัดการเรียนการสอน	3.81	0.71	มาก
4. โรงเรียนควรดำเนินการจัดหา และจัดสรรงบประมาณ เพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอย่าง เพียงพอ	3.79	0.73	มาก
5. โรงเรียนควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์หลักสูตร สถานศึกษา ให้บุคลากรผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ และนักเรียนใน โรงเรียนได้รับทราบ	3.78	0.73	มาก
6. โรงเรียนควรควบคุมการจัดทำข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ให้เป็นระบบเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนา หลักสูตร	3.85	0.68	มาก
7. โรงเรียนควรสร้างความตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นในการร่วมมือกัน โดยประชุมอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	3.83	0.63	มาก
8. โรงเรียนควรประสานความร่วมมือ และรับความ ช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนทั้งด้านการงาน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา	3.74	0.65	มาก

ตาราง 4.8 (ต่อ)

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
9. โรงเรียนควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริงและมีการจัดเก็บ ที่เป็นระบบระเบียบ	3.96	0.53	มาก
10. โรงเรียนควรกำหนดตัวบ่งชี้ในการจัดทำ หลักสูตรให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัดให้ตรงตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.87	0.64	มาก
รวมเฉลี่ย	3.81	0.68	มาก

จากตาราง 4.8 พบว่า แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
($\bar{X}=3.81$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อเห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อเรียงค่าเฉลี่ย
จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ โรงเรียน ควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันถูกต้อง
ตามสภาพความเป็นจริงและมีการจัดเก็บที่เป็นระบบระเบียบ ($\bar{X}=3.96$) โรงเรียนควรกำหนดตัว
บ่งชี้ในการจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัดให้ตรงตาม
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.87$) และ โรงเรียนควรควบคุมการจัดทำข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ
ให้เป็นระบบเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X}=3.85$)

ตาราง 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร
สถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ครูผู้สอนควรใช้สื่อที่หลากหลายสอดคล้องกับ ธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ และ ศักยภาพของผู้เรียน	3.83	0.67	มาก
2. ครูผู้สอนควรนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามศักยภาพ ของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.79	0.72	มาก
3. ครูผู้สอนควรวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดวิสัยทัศน์ให้ สนองนโยบายและสอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน	3.75	0.76	มาก
4. ครูผู้สอนควรใช้สื่อที่สามารถเชื่อมโยงโลกที่อยู่ใกล้ ตัวผู้เรียนให้เข้ามาสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน	3.76	0.71	มาก
5. โรงเรียนควรจัดครูเข้าสอนตามหลักความรู้ ความสามารถและความถนัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้	3.84	0.75	มาก
6. โรงเรียนควรส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตร สถานศึกษากำหนด	3.84	0.70	มาก
7. โรงเรียนควรรายงานผลการดำเนินงานหรือโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ตามกำหนดไว้ในหลักสูตร สถานศึกษา	3.81	0.73	มาก
8. โรงเรียนควรกำหนดให้มีการรายงานตนเองโดยครู ประเมินตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพของการสอน	3.80	0.73	มาก
9. โรงเรียนควรวางแผนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด	3.83	0.71	มาก

ตาราง 4.9 (ต่อ)

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
10. ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล	3.78	0.70	มาก
รวมเฉลี่ย	3.80	0.72	มาก

จากตาราง 4.9 พบว่า แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$)
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อเห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหา
น้อย 3 อันดับแรก คือ โรงเรียนควรจัดครูเข้าสอนตามหลักความรู้ ความสามารถและความถนัดตาม
กลุ่มสาระการเรียนรู้ และโรงเรียนควรส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในห้องเรียน เพื่อช่วยในการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนด ($\bar{X} = 3.84$) ครูผู้สอนควรใช้สื่อที่หลากหลาย
สอดคล้องกับธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ และศักยภาพของผู้เรียน และโรงเรียน
ควรวางแผนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด ($\bar{X} = 3.83$) และโรงเรียนควร
รายงานผลการดำเนินงานหรือ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ตามกำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา
($\bar{X} = 3.81$)

ตาราง 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนควรติดตามการทำงานของคณะกรรมการการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด	3.78	0.78	มาก
2. โรงเรียนควรดำเนินการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา	3.77	0.77	มาก
3. โรงเรียนควรประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทุกช่วงชั้น	3.75	0.76	มาก
4. โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศที่มีความรู้ความสามารถและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.80	0.67	มาก
5. โรงเรียนควรประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	3.85	0.56	มาก
6. โรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศภายในโรงเรียน โดยผู้บริหาร ครูวิชาการ หรือเพื่อนนิเทศเพื่อน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	3.87	0.67	มาก
7. โรงเรียนควรกำกับ ติดตาม และควบคุมการใช้หลักสูตร โดยการประเมินและปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง	3.92	0.66	มาก
8. โรงเรียนควรนำข้อเสนอแนะจากการนิเทศไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา	3.91	0.62	มาก

ตาราง 4.10 (ต่อ)

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
9. โรงเรียนควรถูกกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้ สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551	3.86	0.72	มาก
10. โรงเรียนควรถูกกำหนดเกณฑ์การประเมินความสามารถ ของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น	3.85	0.70	มาก
รวมเฉลี่ย	3.84	0.69	มาก

จากตาราง 4.10 พบว่าแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม
ประเมินผลตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อเห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อเรียงค่าเฉลี่ย
จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ โรงเรียนควรถูกกำกับ ติดตาม และควบคุมการใช้หลักสูตร โดย
การประเมินและปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.92$) โรงเรียนควรรนำข้อเสนอแนะจากการ
นิเทศไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.91$) และโรงเรียนควรจัดให้มี
การนิเทศภายใน โรงเรียน โดยผู้บริหาร ครูวิชาการ หรือเพื่อนนิเทศเพื่อน เพื่อพัฒนาและปรับปรุง
การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.87$)

ตาราง 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. โรงเรียนควรจัดเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงาน นำมาวิเคราะห์สรุป ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร	3.71	0.79	มาก
2. โรงเรียนควรนำข้อมูลที่เก็บรวบรวม ได้ เช่น ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.85	0.72	มาก
3. โรงเรียนควรนำข้อมูล มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สารสนเทศด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนรายชั้น รายช่วงชั้น และภาพรวม	3.84	0.62	มาก
4. โรงเรียนควรสรุปผลการพัฒนา แนวทางแก้ไขปัญหา แนวทางพัฒนาสถานศึกษา ครู และนักเรียน รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	3.88	0.68	มาก
5. โรงเรียนควรรายงานผลการดำเนินงาน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับทราบ	3.85	0.66	มาก
6. โรงเรียนควรจัดทำเอกสารหลักฐาน การบริหารจัดการหลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน เพื่อรองรับการประเมินภายนอก	3.87	0.72	มาก
7. โรงเรียนควรเปิด โอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำแบบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา	3.95	0.65	มาก
8. โรงเรียนควรรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.84	0.72	มาก

ตาราง 4.11 (ต่อ)

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา	\bar{X}	S.D.	แปลผล
9. โรงเรียนควรปรับแผนปฏิบัติการประจำปีให้ สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของชุมชน	3.88	0.68	มาก
10. โรงเรียนควรปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ตลอดทุกปี	3.90	0.64	มาก
รวมเฉลี่ย	3.86	0.69	มาก

จากตาราง 4.11 พบว่าแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและ
พัฒนา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
($\bar{X}=3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อเห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อเรียงค่าเฉลี่ย
จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ โรงเรียนควรเปิด โอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการ
จัดทำแบบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ($\bar{X}=3.95$) โรงเรียนควรปรับปรุงหลักสูตร
สถานศึกษาให้สอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ตลอดทุกปี ($\bar{X}=3.90$) โรงเรียน
ควรสรุปผลการพัฒนา แนวทางแก้ไขปัญหา แนวทางพัฒนาสถานศึกษา ครู และนักเรียน รายงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ โรงเรียนควรปรับแผนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับ
สภาพปัจจุบันของชุมชน ($\bar{X}=3.88$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยได้สรุปผลอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 รวม 2,413 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 193 คน และครู จำนวน 2,220 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 35) ได้กลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 331 คน แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ จะได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 26 คน และครู จำนวน 305 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 3 ตอน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยปรึกษาคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยหาความเที่ยงตรง โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง ผลปรากฏว่าผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยมีค่าตั้งแต่ 0.67 - 1.00 หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ไปทดลองใช้กับผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 แจ้งให้ผู้อำนวยการ โรงเรียนที่อยู่ในสังกัดเพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง และได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองและเก็บข้อมูลด้วยตนเองซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ข้อมูลที่ได้รับจากผู้บริหาร ครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 จากตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร และครูผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

4.2 ข้อมูลที่ได้รับจากผู้บริหาร ครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 ตอนที่ 2 เกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ปีการศึกษา 2554 และตอนที่ 3 เกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง การแปลผลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2546 : 166)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และ ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 ปัญหาด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การดำเนินการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันถูกต้องและมีการจัดเก็บที่เป็นระเบียบของโรงเรียน การแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการหลักสูตรและงานวิชาการ และโรงเรียนได้กำหนดวิธีการวัดผลในหลักสูตรของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในช่วงชั้น ได้ชัดเจน และปฏิบัติได้จริง

1.2 ปัญหาด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การดำเนินการจัดบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ห้องเรียนมีป้ายนิเทศ มุมความรู้ และสื่อ ที่ทันสมัย ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดความสนใจและความต้องการของตนเอง และการกำหนดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

1.3 ปัญหาการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การนำข้อเสนอแนะจากการนิเทศไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการจัดระบบข้อมูลของโรงเรียนเพื่อรองรับการนิเทศจากภายนอก และการดำเนินการประสานงานในการรับการนิเทศจากภายนอก

1.4 ปัญหาการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา พบว่า โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การรายงานผลการดำเนินงาน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วน

เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ และการติดตามรวบรวม ปัญหาต่างๆ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

2. แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 สามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูเห็นด้วยระดับมากทั้งโดยรวมและรายข้อ โดยเห็นว่าโรงเรียนควรดำเนินการประชุมบุคลากรเพื่อวางแผนงานในสร้างความเข้าใจสร้างความตระหนักและส่งเสริมบุคลากรโดยการอบรมพัฒนาทักษะและความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดหางบประมาณที่จำเป็นสำหรับการสนับสนุนในด้านการจัดทำสื่ออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการจัดทำหลักสูตร และควรดำเนินการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้องและส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนให้บุคลากร ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ และนักเรียนใน โรงเรียนได้รับทราบรวมทั้งเปิด โอกาสให้กลุ่มคนเหล่านั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสม

3.2 ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูเห็นด้วยระดับมากทั้งโดยรวมและรายข้อ โดยเห็นว่า ครูผู้สอนควรใช้สื่อที่มีความหลากหลายทางง่ายในท้องถิ่น ครูผู้สอนต้องมีความรู้ ความสามารถ ความถนัด และสามารถวิเคราะห์หลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สนองนโยบายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีการกำหนดให้ครูผู้สอนจัดทำรายงาน โดยประเมินตนเอง และเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล เพื่อพัฒนาคุณภาพของการสอนตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด

3.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูเห็นด้วยระดับมากทั้งโดยรวมและรายข้อ โดยเห็นว่า โรงเรียนควรจัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประเมินผลและจัดทำรายงานการใช้หลักสูตร จัดให้มีการกำกับ ติดตาม และควบคุมการใช้หลักสูตร โดยการประเมินผล และการนิเทศภายในโรงเรียน และควรนำข้อเสนอแนะจากการนิเทศไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

3.4 ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูเห็นด้วยระดับมากทั้งโดยรวมและรายข้อ โดยเห็นว่า โรงเรียนควรจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ควรมีการจัดทำเอกสารหลักฐานที่เป็นปัจจุบัน เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาต่อหน่วยงานและมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

ให้สาธารณชนได้รับทราบ และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เสนอแนะ กำหนด และตัดสินใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551

อภิปรายผล

ผลการศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนทำให้ทราบถึงประเด็นที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนพบว่า โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นด้าน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ของสถานศึกษานั้น สถานศึกษาส่วนใหญ่ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 เป็นสถานศึกษาขนาดเล็กขาดการสนับสนุนด้านงบประมาณ และบุคลากรที่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ นอกจากนี้ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาส่วนใหญ่มีภาระงานมากต้องรับผิดชอบงานอื่นๆ นอกเหนือจากงานสอนทำให้ไม่มีเวลาที่จะเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรให้มีคุณภาพทัดเทียมกับสถานศึกษาที่มีความพร้อมในด้านงบประมาณและบุคลากรได้ ซึ่งสอดคล้องกับอิสราพร อินทะกนก (2547 : 58) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสุรินทร์ ด้านการสรุปการดำเนินงาน มีปัญหาอยู่ในระดับมาก สมชัย ทองกลิ้ง (2551 : 70) ได้ศึกษา การดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 7 ด้าน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การจัดทำสาระหลักสูตรของสถานศึกษา การวางแผนและเตรียมการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ การดำเนินการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษา การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา การปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า ระดับการดำเนินงานการบริหารหลักสูตร

สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร อยู่ในระดับมากทุกทั้ง 7 ด้าน ชวัชชัย นาบองสี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนคลองบางแวก สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนคลองบางแวก สำนักงานเขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 7 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก ฉาว ศรีเกตุ (2551 : 83-84) ได้ศึกษา การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ใน 4 งาน คือ งานบริหารหลักสูตร งานการสอนและการจัดการเรียนการสอน งานนิเทศการสอน และงานวัดและประเมินผลการเรียน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

สำหรับแนวทางในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา ทั้งนี้เพราะแนวทางในการบริหารหลักสูตรนั้น สถานศึกษาจะต้องมีการกำหนดแนวปฏิบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการให้สถานศึกษาปฏิบัติได้ เช่น แผนปฏิบัติการ เพื่อรองรับการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การกำหนดระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรแกนกลาง และแนวการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นมีการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณทางการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีความยืดหยุ่นยืดหยุ่นเป้าหมายและผลลัพธ์เป็นหลัก มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผนและมาตรฐานที่กำหนด และสามารถเชื่อมโยงกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกได้ มีการเร่งรัดการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานตามแนวทางของการปฏิรูปการศึกษา ทั้งผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นมีการจัดระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้ครอบคลุมสถานศึกษาทุกแห่งทุกพื้นที่และมี การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และบริหารทั่วไป ให้บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติซึ่ง สอดคล้องกับทรงเดช สิริประเสริฐ (2548 : 97-105) ได้ศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านป่าสักน้อย พบว่า การพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชนบ้านป่าสักน้อยพบว่า ด้านการวางแผนเตรียมการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมของผู้บริหาร การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การเตรียมความพร้อมระบบข้อมูลสารสนเทศ การเตรียมความพร้อมด้านหลักสูตรสถานศึกษา การเตรียมความพร้อมด้านแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเตรียมความพร้อมด้านคณะกรรมการดำเนินงานฝ่ายต่างๆ

ของสถานศึกษา การดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย การบริหารงานบุคคล การบริหาร งานการเงินและพัสดุ การบริหารงานอาคารสถานที่ การบริหารงานหลักสูตร (การนำหลักสูตร ไปใช้) ด้านการตรวจสอบประเมินผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา นอกจากนี้ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องมีความพร้อมในการดำเนินงาน ซึ่งประกอบด้วย บุคลากร งบประมาณ การจัดการ และสื่ออุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการจัดทำ เช่น การรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และการรายงานผลการดำเนินงาน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบ และการติดตามรวบรวม ปัญหาต่างๆ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมสำหรับการใช้ สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและผู้เรียน ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545 : 27) ได้กล่าวถึงการปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตรของสถานศึกษาว่า สถานศึกษานำผลการดำเนินงานรวมทั้งปัญหาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549ก : 22) ได้กล่าวว่าสถานศึกษานำผลการดำเนินงาน รวมทั้งปัญหา ข้อเสนอแนะต่าง ๆ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร และ บุญชม ศรีสะอาด (2546 : 73) ได้สรุปหลักการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยวิเคราะห์ปัญหาความต้องการและความจำเป็นต่างๆ ของสังคม พัฒนาให้สอดคล้องกับระดับพัฒนาการ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

2. ผลการสังเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า

2.1 ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การดำเนินการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันถูกต้องและมีการจัดเก็บที่เป็นระเบียบของโรงเรียน ซึ่งทางสถานศึกษาควรจะมีการดำเนินการประชุมบุคลากรเพื่อสร้างความเข้าใจ สร้างความตระหนักและส่งเสริมบุคลากร ให้มีการเตรียมความพร้อมด้านการจัดทำสารสนเทศที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตร ให้มีความพร้อมในการดำเนินการ โดยการอบรมพัฒนาทักษะและความรู้ความเข้าใจ ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ควรดำเนินการจัดทำงบประมาณที่จำเป็นสำหรับการสนับสนุน ในด้านการจัดทำสื่ออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการจัดทำหลักสูตร โดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ และควรดำเนินการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่มีความถูกต้องและส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนให้บุคลากร ผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ และนักเรียนในโรงเรียนได้รับทราบรวมทั้งเปิดโอกาสให้กลุ่มคนเหล่านั้นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ

จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพราะในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องมีการแจ้งและจัดประชุมชนเพื่อวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษานั้นเพื่อเป็นการเตรียมพร้อมในด้านต่าง ๆ สร้างความตระหนักและความตื่นตัวให้กับบุคลากร มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะบุคลากรที่ทำหน้าที่สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำ สามารถสร้างสื่อ นวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้สถานศึกษาจะต้องมีการประสานความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาในทุกชั้นตอน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา พิทักษ์ แก้วในเมฆ (2550 : 96-97) ได้ศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง พบว่า สถานศึกษามีความตื่นตัวจากการนำหลักสูตรสถานศึกษามาใช้ในปีการศึกษา 2545 เป็นปีแรก และดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปีการศึกษา 2548 ครูจึงได้รับการพัฒนาอบรมในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาทุกโรงเรียนเป็นผลมาจากการบริหารจัดการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อเนื่องอย่างเป็นระบบมาจนถึงปีการศึกษาปัจจุบัน นอกจากนี้สถานศึกษาจะต้องสร้างความตระหนักให้แก่บุคลากร ประกอบด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน เพื่อให้เห็นความสำคัญความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกันบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้กับผู้ปกครอง นักเรียน หน่วยงาน องค์กรในชุมชนทุกฝ่ายได้รับทราบ และขอความร่วมมือ แนวทางการดำเนินการ คือ จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น หอกระจายข่าว ป้ายนิเทศ แผ่นพับ จดหมายข่าว สื่อมวลชนท้องถิ่น โสมเพจ อินเทอร์เน็ตคำบล สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ วิทยุ โทรทัศน์ นิทรรศการ รวมทั้งผู้บริหารและคณะครูออกไปเยี่ยมพบประชาชนในพื้นที่ (กรมวิชาการ. 2545 : 4-11)

2.2 ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนควรจัดครูเข้าสอนตามหลักความรู้ ความสามารถและความถนัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และโรงเรียนควรส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา กำหนด ซึ่งทางโรงเรียนควรจัดส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้สื่อที่มีความหลากหลายภายในท้องถิ่น สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ ตามความต้องการ และศักยภาพของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ต้องมีความรู้ ความสามารถ ความถนัด และสามารถวิเคราะห์หลักสูตรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สนองนโยบายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสถานควรมีการกำหนดให้ครูผู้สอนจัดทำรายงานโดยประเมินตนเอง และเปิด โอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล เพื่อพัฒนาคุณภาพของการสอนตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด ทั้งนี้เพราะเมื่อสถานศึกษาได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเสร็จแล้ว ครูผู้สอนจะต้องนำหลักสูตรดังกล่าวไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน โดยกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนนั้นมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนตามความสนใจ นอกจากนี้ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่สอน รู้จักประยุกต์และพัฒนาสื่อการสอนที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุดด้วย ซึ่งสอดคล้องกับถวัลย์ มาศจรัส (2545 : 26-45) ได้สรุปการใช้หลักสูตรสถานศึกษา สำคัญของหลักสูตรสถานศึกษา และการสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งหลักสูตรจะต้องสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเปลี่ยนไปตาธรรมชาติของการศึกษา โดยผู้สอนต้องปรับปรุงกระบวนการสอน และประเมินกระบวนการสอนของตน เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลง และผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การศึกษาจะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น ถ้าหลักสูตรมีการปรับปรุงให้เป็นไปตามความต้องการ และความจำเป็นตลอดเวลาสถานศึกษาควรดำเนินการจัดทำหลักสูตร

2.3 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือโรงเรียนควรกำกับ ติดตาม และควบคุมการใช้หลักสูตร โดยการประเมินและปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการดำเนินการนั้น สถานศึกษาควรจัดประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อประเมินผลและจัดทำรายงานการใช้หลักสูตร โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพื่อสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา ควรจัดให้มีการกำกับ ติดตาม และควบคุมการใช้หลักสูตร โดยการประเมินผล และการนิเทศภายในโรงเรียน โดยผู้บริหาร ครูวิชาการ หรือเพื่อนนิเทศเพื่อน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และควรนำข้อเสนอแนะจากการนิเทศไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ทั้งนี้เพราะเมื่อมีการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้แล้วในช่วงระยะเวลาหนึ่งสถานศึกษาจะต้องมีการตรวจสอบผลการใช้หลักสูตร โดยมีภาระแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบดำเนินการนิเทศ กำกับ และติดตามผลการใช้หลักสูตรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ เมื่อพบปัญหาจะต้องดำเนินการแก้ไขโดยอาศัยการนิเทศภายในในลักษณะการประชุม การนิเทศโดยผู้บริหาร ครูนิเทศครูเพื่อแก้ไขปัญหาให้ลุล่วงไป ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของถวัลย์ มาศจรัส (2545 : 49-50) ได้กล่าวถึง การกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานว่าเป็นกระบวนการที่เป็นกลไกหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนดโดยต้องมี

การดำเนินการที่เป็นระบบเครือข่ายครอบคลุมทั้งหน่วยงานภายในและภายนอกกระทรวง ตั้งแต่ระดับชาติ เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในรูปแบบของคณะกรรมการที่มาจากบุคคลทุกระดับ และทุกอาชีพ ในการกำหนดดูแลและประเมินผลต้องการมีการรายงานผลจากทุกระดับให้ทุกฝ่าย รวมทั้งประชาชนทั่วไปทราบเพื่อค้นหาแนวทางร่วมกันพัฒนาคุณภาพต่อไป

2.4 ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดทำแบบรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาควรจัดเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรสถานศึกษา เช่น ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ข้อมูลผลการประเมินการใช้หลักสูตร เพื่อนำมาวิเคราะห์สรุป ปรับปรุง และพัฒนาสำหรับหาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น มีการจัดทำเอกสารหลักฐานที่เป็นปัจจุบัน เพื่อรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาต่อหน่วยงานและมีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับทราบ และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมเสนอแนะ กำหนดและตัดสินใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ทั้งนี้เพราะหลังจากสถานศึกษาได้มีการใช้หลักสูตร และได้รับการนิเทศอย่างสม่ำเสมอมีเชื่อมั่นที่จะเผยแพร่ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานและยอมรับฟังข้อเสนอแนะในทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับซูศรี สุวรรณโชติ (2544 : 109) ได้กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรต้องอาศัยบุคคลทั้งทางด้านผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ที่อยู่ในระดับบริหารระดับสูง จนถึงบุคคลที่อยู่ในระดับล่าง ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับปฏิบัติการซึ่งได้แก่ ครู นักแนะแนว การศึกษา นักวัดผลการศึกษา บุคคลเหล่านี้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรทั้งสิ้น และกรมวิชาการ (2545 : 50-58) ได้สรุปบทบาทผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา จะต้องจัดให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อการปรับปรุงพัฒนาสาระของหลักสูตรสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น และสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2552 : 22) ได้กล่าว หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า การดำเนินการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันถูกต้องและมีการจัดเก็บที่เป็นระเบียบของโรงเรียนมีปัญหาในการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนจะต้องมีการจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถรับผิดชอบในการจัดระบบการจัดเก็บของข้อและมีการนำเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมาใช้ในการจัดเก็บเพื่อให้ง่ายแก่นำมาใช้และทันต่อความต้องการทุกช่วงเวลา
2. ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา พบว่า การดำเนินการจัดบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ห้องเรียนมีป้ายนิเทศ มุมความรู้ และสื่อที่ทันสมัยประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีปัญหาในการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนจะต้องมีการอบรมความพร้อมของบุคลากรให้มีความสามารถในการจัดทำสื่อที่หลากหลาย ขอการสนับสนุนในด้านงบประมาณจากหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องมาร่วมกันจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
3. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล พบว่า การนำข้อเสนอแนะจากการนิเทศไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษามีปัญหาในการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนควรนำปัญหาและข้อเสนอแนะที่ได้จากการนิเทศไปปรับปรุงแก้ไข โดยผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามีการจัดประชุมเพื่อร่วมการกำหนดแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป
4. ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา พบว่า การรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัญหาในการดำเนินการอยู่ในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนควรนำผลการดำเนินการดังกล่าวมากำหนดแนวทางพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยต้องมีหลักเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่มีมาตรฐาน และจัดกระบวนการวัดและประเมินผลที่มีการสร้างเครื่องมือในการวัดผลและประเมินผล มีการตรวจสอบเครื่องมือ ใช้วิธีการประเมินจากสภาพจริง พร้อมทั้งมีการประเมินพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อ

1. ควรมีการศึกษาการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาทั้งเขตพื้นที่การศึกษา
2. ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
3. ศึกษาติดตามการประเมินผล และการรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
4. ควรมีการจัดทำวิจัย โดยใช้การสนทนากลุ่มและการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและชุมชนในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

- กมล ภู่งประเสริฐ. (2545). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิปส์พับลิเคชั่น.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). ปฏิรูปการเรียนรู้สำคัญที่สุด : คู่มือปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- _____. (2546 ก). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546 ข). แนวทางการวัดผลประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ. (2544). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ. กรุงเทพฯ : คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ในคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2545). คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2546). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- กิตติศักดิ์ เปรมสุข. (2542). "สอนภาษาอังกฤษให้สนุกและมีความหมาย" วารสารวิชาการ. 2(6) :
54 – 55.
- กิตติศักดิ์ อารมณีสิต. (2546). การสอนอ่านที่ยึดรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อเพิ่มพูน
ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนระดับ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ). เชียงใหม่ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ฉันท ชาติทอง. (2552). หลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- ชลดา เตือนเนาวิ. (2548). ปัญหาการใช้หลักสูตรของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : ซีทีเอส.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. (2544). หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ทิชซิ่งเอ็ด
ฉัฐชยา นาคแนวดี. (2549). การศึกษาการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
พระโขนง กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ถวัลย์ มาศจรัส (2542). นวัตกรรมชุด แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโครงการ (Project).
กรุงเทพฯ : ชารอักษร .
- _____ (2545). การพัฒนาคุณภาพผลงานทางวิชาการด้วยนวัตกรรม 3 มิติ. กรุงเทพฯ :
ดวง กมลสมัย.
- ถาวร ศรีเกตุ. (2551). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทรงเดช สิทธิประเสริฐ. (2548). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนชุมชน
บ้านป่าสักน้อย. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา) เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ทวี ศันสนีย์พันธุ์. (2549). แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ธวัชชัย นาปองสี. (2551). การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนคลองบางแวก สำนักงาน
เขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระ รุญเจริญ และคณะ. (2545). การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : เขตโล่ พรินต์ติ้ง.
- นิภารัตน์ ทิพโชติ. (2550). ปัญหาของการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บรรจง บุญบงก์. (2550). ปัญหาการใช้หลักสูตรระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น.
- พิทักษ์ แก้วโนนเมฆ. (2550). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรง. ปริญญาโท กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- รจนา เตชะศรี. (2550). ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่ม
เครือข่ายหนองหัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1. ปรินญาณิพนธ์
กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. (2542). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่ท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ดิסקัฟเวอรี
เซ็นเตอร์.
- วิรุฬ เกิดภักดี. (2551). การศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
สำนักงานเขตบางขุนเทียน. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิไล จันทาโยธิน. (2548). สภาพและปัญหาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบบ
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สมชัย ทองกลิ้ง. (2551). การศึกษาการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2547). หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร. กรุงเทพฯ : เกียรติก่อการพิมพ์.
- สวัสดิ์ นาปองสี. (2548). การศึกษาบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สถิตย์ จันทน์นวล. (2549). แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์
- สุชาติ กะไชยวงษ์. (2546). การศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุเทพ ทองประดิษฐ์. (2545). การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : นีคพอยท์.

- สุรรัตน์ คำฟอย. (2549). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามกระบวนการ
บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครนายก.
สารนิพนธ์ กศ.ม.(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. (2551). สรุปผลการทดสอบ O-NET
ปีการศึกษา 2550. บุรีรัมย์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4.
_____. (2554). รายงานการดำเนินงานประจำปี. บุรีรัมย์ : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549 ก). การวิจัยแนวโน้มการจัดการศึกษาที่มี
ประสิทธิภาพ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : สำนัก
วิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานฯ. (เอกสารงานวิจัยทางการศึกษาอันดับที่
6/2549).
- _____. (2549ข). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2549ค). เอกสารแนวทางการดำเนินงานปฏิรูป การเรียนการสอนตามเจตนารมณ์
กระทรวงศึกษาธิการ “2549 ปีแห่งการปฏิรูป การเรียนการสอน” แนวทางการบริหาร
หลักสูตรและการเรียนการสอนตามหลักสูตร การศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.
กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา สำนักงานฯ.
- _____. (2551). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2552). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2550). รายงาน
การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบ 2 (พ.ศ. 2549 -
2553). กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การ
มหาชน).
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2550). นวัตกรรมที่ใช้แก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียน
การสอนอ่านภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักพัฒนาการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา 6. (2546). การศึกษาเปรียบเทียบระดับ
ความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2544 ของบุคลากรในสถานศึกษา เขตการศึกษา 1. นครปฐม : สำนักพัฒนา
การศึกษาศาสนาและวัฒนธรรมเขตการศึกษา 1. ถ่ายเอกสาร.

โสภณ คำนึ่งเนตร. (2548). การจัดทำและบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

อรนุช อยู่ทิมและคณะ. (2546). การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน ตามหลักสูตร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เสาวนีย์.

อิสราพร อินทะกนก. (2547). การใช้หลักสูตรสถานศึกษาพุทธศักราช 2544 ของสถานศึกษาขั้น
พื้นฐานในจังหวัดสุรินทร์. ปรินญาณิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Allen, W. A. et al. (2000). **Activities, Problem and Curriculum Development**. Retrieved
15 February 2012, from : <http://Llericac.Net/ericelb/ED132295.htm>.

English, F.W. & Stuffy, B. E. (1983). "Differentiating between Design and Delivery Problem in
Achieving Quality Control in School Curriculum Management." **Education
Technology**. 23(2) : 29-32.

Galen, R. J. (2000). **Curriculum Development in Juniou/Community College As Viewed by
the Acade Affairs Office**. Retrived 7 May 2000, from :
<http://Ericac.Net/eircelb/ED88710.htm>.

Kellon, M. R. (1992). A Case Study of Curriculum Implementation : The Bunmbu Reform
(Sierra Leone). **Dissertation Abstracts International**. 31(1992) : 978.

Krejcie, R.V.; & Morgan, D.W. (1970). "Determining Sample Size for Research Activities.",
Journal of Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 607-610.

Langenbach, M. et al., (1972). **An Introduction to Educational Research**. The United States of
America : A Division of Simon & Schuster, Inc.

Regan M. & Liethwood L. (1974). **Leading Transformational Change: A Study of Internationalization at Three Universities in the United States.** Retrieved November 2, 2007, from <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=1276406781&sid=9&Fmt=2&clientId=61839&RQT=309&VName=PQD>.

UNESCO. (1978). "Indicator of Environmental Quality of Life." **Research and Papers in Social Science.** Paris : UNESCO.

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยสุโขทัยวิทยา
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรริรัมย์ เขต 4

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับสอบถามผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรริรัมย์ เขต 4 ผู้วิจัยเห็นว่า โรงเรียนท่านเป็นโรงเรียนที่สามารถใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าได้เป็นอย่างดี และคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรริรัมย์ เขต 4 ขอให้ท่านตอบตามความจริงให้มากที่สุด การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่าน และโรงเรียนแต่ประการใด จะใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น

2. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรริรัมย์ เขต 4

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูรริรัมย์ เขต 4

การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จได้ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของท่าน ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อ ขอขอบคุณที่ท่านให้ความร่วมมือด้วยดี

อัสวเดช ชาดิรัมย์

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏนูรริรัมย์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- ต่ำกว่า 30 ปี
 31-40 ปี
 41- 50 ปี
 51 ปี ขึ้นไป

3. ตำแหน่งปัจจุบัน

- ครูผู้สอน
 ผู้บริหารโรงเรียน

4. วุฒิการศึกษา

- ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ระดับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับของระดับปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

5	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
4	หมายถึง	มีปัญหา
3	หมายถึง	มีปัญหาปานกลาง
2	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
1	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุด

ตัวอย่าง การตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับของปัญหา				
		5	4	3	2	1
0.	ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตร				✓	

จากตัวอย่าง แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหาของการดำเนินงานด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

ข้อที่ 0. การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารหลักสูตร มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
1 การแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารจัดการหลักสูตรและงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนของท่าน
2 การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามถนัดและวิชาเอกให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ของผู้บริหาร โรงเรียนของท่าน
3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนของผู้บริหาร โรงเรียนของท่าน
4 การวิเคราะห์หลักสูตรและกำหนดสื่อการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระสอดคล้องกันและมีขั้นตอนชัดเจนของโรงเรียนของท่าน
5 โรงเรียนของท่านได้กำหนดวิธีการวัดผลในหลักสูตรของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในช่วงชั้น ได้ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง
6 การดำเนินการจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันถูกต้องและมีการจัดเก็บที่เป็นระเบียบของโรงเรียนของท่าน
7 การจัดประชุมบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อชี้แจงแก่บุคลากรในโรงเรียนของท่าน
8 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนในโรงเรียนของท่าน
9 การเปิดโอกาสให้มีการร่วมกันวางแผนให้ครูทุกคนดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพในโรงเรียนของท่าน
10 การจัดทำแผนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายในโรงเรียนของท่าน

ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
11 การดำเนินการจัดบรรยากาศในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ห้องเรียน มีป้ายนิเทศ มุมความรู้ และสื่อ ที่ทันสมัยประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ใน โรงเรียนของท่าน
12 การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจและความต้องการของตนเองใน โรงเรียนของท่าน
13 การกำหนดแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก และจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องใน โรงเรียนของท่าน
14 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และประมวลองค์ความรู้เองภายใน โรงเรียนของท่าน
15 การใช้สื่อที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ ตามวิธีการเรียนรู้ และศักยภาพของผู้เรียนใน โรงเรียนของท่าน
16 การจัดครูเข้าสอนตามหลักความรู้ ความสามารถและความถนัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ใน โรงเรียนของท่าน
17 การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนของท่าน
18 การจัดการการสอนโดยกำหนดในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ตามความเหมาะสม และสามารถยืดหยุ่นได้ใน โรงเรียนของท่าน
19 การรายงานผลการดำเนินงานหรือโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักสูตรสถานศึกษาใน โรงเรียนของท่าน

ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
20 การจัดการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา ในโรงเรียนของท่าน
21 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศที่มีความรู้ ความสามารถและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพภายในโรงเรียนของท่าน
22 คณะกรรมการมีการนิเทศภายใน โดยใช้หลัก ประชาธิปไตย และการมีส่วนร่วมของผู้รับการนิเทศ
23 การประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน การประเมิน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน โรงเรียนของท่าน
24 การกำกับ ติดตาม และควบคุมการใช้หลักสูตร โดย ประเมินและปรับปรุงอย่างค่อเนื่องใน โรงเรียนของ ท่าน
25 การดำเนินการจัดระบบข้อมูลของโรงเรียนเพื่อ รongรับการนิเทศจากภายนอกของผู้บริหาร โรงเรียน ของท่าน
26 การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยดูจาก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในทุกช่วงชั้นใน โรงเรียนของท่าน
27 การนำข้อเสนอแนะจากการนิเทศไปปรับปรุงและ พัฒนาการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนของท่าน

ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
28 การจัดให้มีการนิเทศภายใน โรงเรียน โดยผู้บริหาร ครูวิชาการ หรือเพื่อนนิเทศเพื่อน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนของท่าน
29 การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประเมินตนเอง เพื่อรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัดในโรงเรียนของท่าน
30 การดำเนินการประสานงานในการรับนิเทศจากภายนอกของผู้บริหาร โรงเรียนของท่าน
ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา					
31 การจัดทำเอกสารหลักฐาน การดำเนินงานบริการจัดการหลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน เพื่อรองรับการประเมินภายนอกของโรงเรียนของท่าน
32 การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ เช่น ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนของท่าน
33 การรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนของท่าน
34 การรายงานผลการดำเนินงาน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบในโรงเรียนของท่าน
35 การปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันของผู้บริหาร โรงเรียนของท่าน
36 การสรุปผลการพัฒนา แนวทางแก้ไขปัญหา แนวทางพัฒนาสถานศึกษา ครู และนักเรียน รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนของท่าน

ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับปัญหา				
	5	4	3	2	1
37 การปรับเปลี่ยนปฏิบัติการประจำปีให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของชุมชนเป็นประจำทุกปีการศึกษาในโรงเรียนของท่าน
38 การปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนในระยะเวลาที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่องในโรงเรียนของท่าน
39 การนำผลการวิจัยในชั้นเรียนมาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้ดูแลเวลาของผู้บริหารโรงเรียนของท่าน
40 การติดตามรวบรวม ปัญหาต่างๆมาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนในการดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนของท่าน

ตอนที่ 3 แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการ
บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตัวอย่าง การตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
0.	ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตร สถานศึกษา		✓			

จากตัวอย่าง แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการวางแผนจัดทำหลักสูตร
สถานศึกษา ดังนี้

ข้อที่ 0. ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา					
1 โรงเรียนควรดำเนินการประชุมบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อชี้แจงแก่บุคลากรในโรงเรียน
2 โรงเรียนควรส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม
3 โรงเรียนได้สนับสนุนและจัดหา จัดทำสื่ออุปกรณ์ เพื่อใช้จัดการเรียนการสอน
4 โรงเรียนควรดำเนินการจัดหา และจัดสรรงบประมาณ เพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเพียงพอ
5 โรงเรียนควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์หลักสูตรสถานศึกษา ให้บุคลากรผู้ปกครอง ผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ และนักเรียนใน โรงเรียน ได้รับทราบ
6 โรงเรียนควรควบคุมการจัดทำข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ให้เป็นระบบเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร
7 โรงเรียนควรสร้างความตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นในการร่วมมือกัน โดยประชุมอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
8 โรงเรียนควรประสานความร่วมมือ และรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนทั้งด้านแรงงาน วัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
9 โรงเรียนควรจัดทำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตามสภาพความเป็นจริงและมีการจัดเก็บที่เป็นระบบระเบียบ

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
10 โรงเรียนควรกำหนดตัวบุคลากรในการจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ความถนัดให้ตรงตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
ด้านการใช้หลักสูตรสถานศึกษา					
11 ครูผู้สอนควรใช้สื่อที่หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติของสาระการเรียนรู้ วิธีการเรียนรู้ และศักยภาพของผู้เรียน
12 ครูผู้สอนควรนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามศักยภาพของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
13 ครูผู้สอนควรวิเคราะห์ข้อมูลกำหนดวิสัยทัศน์ให้สนองนโยบายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน
14 ครูผู้สอนควรใช้สื่อที่สามารถเชื่อมโยงโลกที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนให้เข้ามาสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน
15 โรงเรียนควรจัดครูเข้าสอนตามหลักความรู้ ความสามารถและความถนัดตามกลุ่มสาระการเรียนรู้
16 โรงเรียนควรส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษากำหนด
17 โรงเรียนควรรายงานผลการดำเนินงานหรือ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ตามกำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา
18 โรงเรียนควรกำหนดให้มีการรายงานตนเองโดยครูประเมินตนเองเพื่อพัฒนาคุณภาพของการสอน
19 โรงเรียนควรวางแผนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด
20 ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล					
21 โรงเรียนควรติดตามการทำงานของคณะกรรมการการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อรายงานต่อหน่วยงานต้นสังกัด
22 โรงเรียนควรดำเนินการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสรุปผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา
23 โรงเรียนควรประเมินผลการใช้หลักสูตร โดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในทุกช่วงชั้น
24 โรงเรียนควรแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศที่มีความรู้ความสามารถและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
25 โรงเรียนควรประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
26 โรงเรียนควรจัดให้มีการนิเทศภายใน โรงเรียน โดยผู้บริหาร ครูวิชาการ หรือเพื่อนนิเทศเพื่อน เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
27 โรงเรียนควรกำกับ ติดตาม และควบคุมการใช้หลักสูตร โดยการประเมินและปรับปรุงแก้ไขอย่างต่อเนื่อง
28 โรงเรียนควรนำข้อเสนอแนะจากกรณีศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
29 โรงเรียนควรกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551
30 โรงเรียนควรกำหนดเกณฑ์การประเมินความสามารถของผู้เรียนในแต่ละช่วงชั้น

แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการสรุปผล ปรับปรุงและพัฒนา					
31 โรงเรียนควรจัดเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงาน นำมาวิเคราะห์สรุป ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร
32 โรงเรียนควรนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ เช่น ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
33 โรงเรียนควรนำข้อมูล มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สารสนเทศด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนรายชั้น รายช่วงชั้น และภาพรวม
34 โรงเรียนควรสรุปผลการพัฒนา แนวทางแก้ไขปัญหา แนวทางพัฒนาสถานศึกษา ครู และนักเรียน รายงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
35 โรงเรียนควรรายงานผลการดำเนินงาน เผยแพร่และ ประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้รับทราบ
36 โรงเรียนควรจัดทำเอกสารหลักฐาน การบริหารจัดการ หลักสูตรที่เป็นปัจจุบัน เพื่อรองรับการประเมิน ภายนอก
37 โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมใน การจัดทำแบบรายงานการประเมินตนเองของ สถานศึกษา
38 โรงเรียนควรรายงานผลการดำเนินงานในรอบปีต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
39 โรงเรียนควรปรับแผนปฏิบัติการประจำปีให้ สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันของชุมชน
40 โรงเรียนควรปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้ สอดคล้องกับ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ตลอดทุกปี

ภาคผนวก ข

คุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ตาราง 12 ค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามปัญหาการบริหาร
จัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 4

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ข้อ 1	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 2	0	+1	+1	+2	0.67	ใช้ได้
ข้อ 3	+1	+1	+1	+3	0.67	ใช้ได้
ข้อ 4	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 5	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 6	+1	0	+1	+2	0.67	ใช้ได้
ข้อ 7	+1	+1	+1	+3	0.67	ใช้ได้
ข้อ 8	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 9	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 10	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 11	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 12	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 13	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 14	0	+1	+1	+2	0.67	ใช้ได้
ข้อ 15	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 16	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 17	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 18	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 19	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 20	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 21	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 22	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 23	+1	+1	0	+2	0.67	ใช้ได้

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ข้อ 24	+1	+1	+1	+3	0.67	ใช้ได้
ข้อ 25	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 26	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 27	+1	0	+1	+2	0.67	ใช้ได้
ข้อ 28	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 29	0	+1	+1	+2	0.67	ใช้ได้
ข้อ 30	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 31	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 32	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 33	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 34	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 35	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 36	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 37	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 38	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 39	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 40	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 13 ค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามแนวทางการบริหาร
จัดการหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 4

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ข้อ 1	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 2	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 3	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 4	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 5	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 6	+1	0	+1	+2	0.67	ใช้ได้
ข้อ 7	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 8	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 9	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 10	+1	+1	0	+2	0.67	ใช้ได้
ข้อ 11	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 12	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 13	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 14	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 15	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 16	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 17	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 18	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 19	+1	+1	0	+2	0.67	ใช้ได้
ข้อ 20	+1	+1	+1	+3	0.67	ใช้ได้
ข้อ 21	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 22	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 23	+1	0	+1	+2	0.67	ใช้ได้

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ข้อ 24	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 25	0	+1	+1	+2	0.67	ใช้ได้
ข้อ 26	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 27	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 28	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 29	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 30	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 31	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 32	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 33	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 34	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 35	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 36	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 37	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 38	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 39	+1	+1	+1	+3	1.00	ใช้ได้
ข้อ 40	+1	+1	0	+2	0.67	ใช้ได้

ตาราง 14 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร
สถานศึกษาของโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4

ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α)	
	ปัญหาทางการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา	แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา
ข้อ 1	0.9494	0.9492
ข้อ 2	0.9488	0.9487
ข้อ 3	0.9494	0.9492
ข้อ 4	0.9509	0.9490
ข้อ 5	0.9494	0.9492
ข้อ 6	0.9497	0.9496
ข้อ 7	0.9495	0.9490
ข้อ 8	0.9491	0.9489
ข้อ 9	0.9496	0.9491
ข้อ 10	0.9509	0.9490
ข้อ 11	0.9492	0.9492
ข้อ 12	0.9489	0.9491
ข้อ 13	0.9487	0.9498
ข้อ 14	0.9489	0.9489
ข้อ 15	0.9481	0.9492
ข้อ 16	0.9481	0.9490
ข้อ 17	0.9480	0.9492
ข้อ 18	0.9484	0.9493
ข้อ 19	0.9487	0.9493
ข้อ 20	0.9485	0.9494
ข้อ 21	0.9479	0.9492
ข้อ 22	0.9489	0.9492
ข้อ 23	0.9480	0.9490

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (α)	
	ปัญหาทางการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา	แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา
ข้อ 24	0.9485	0.9490
ข้อ 25	0.9494	0.9494
ข้อ 26	0.9489	0.9488
ข้อ 27	0.9511	0.9488
ข้อ 28	0.9491	0.9492
ข้อ 29	0.9491	0.9490
ข้อ 30	0.9488	0.9493
ข้อ 31	0.9494	0.9488
ข้อ 32	0.9509	0.9491
ข้อ 33	0.9492	0.9490
ข้อ 34	0.9490	0.9487
ข้อ 35	0.9489	0.9490
ข้อ 36	0.9496	0.9490
ข้อ 37	0.9497	0.9488
ข้อ 38	0.9488	0.9491
ข้อ 39	0.9492	0.9488
ข้อ 40	0.9492	0.9494

ภาคผนวก ค
หนังสืออนุมัติ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๔๒๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๓๐๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณปิยะวัฒน์ พชรศรี

ด้วย นายอัครเดช ชาตรีรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๔๒๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณจำปา จันทร์สอน

ด้วย นายอัครเดช ขาติรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๖๔๒๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณท่านอง วรรณโคตร

ด้วย นายอัครเดช ชาตรีรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๓๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คอ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/๔๒๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบขออนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองกระทุ่ม

ด้วย นายอัครเดช ชาตรีรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายอัครเดช ชาตรีรัมย์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงาน ผู้ทำการวิจัยจะประสานรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๕๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/๔๒๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองครก

ด้วย นายอัครเดช ชาตรีรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายอัครเดช ชาตรีรัมย์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงาน ผู้ทำการวิจัยจะประสานรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/๔๒๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองกระทุ่ม

ด้วย นายอัสวเดช ชาตรีรัมย์ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นายอัสวเดช ชาตรีรัมย์ ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงาน ผู้ทำการวิจัยจะประสานรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๔๒๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสตึก

ด้วย นายอัสวเดช ชาตรัมย์ ระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยการนี้นักศึกษา มีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖
โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๔๒๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนโนนยาง

ด้วย นายอัครเดช ชาตรีรัมย์ ระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยการนี้นักศึกษา มีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๔๒๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสำโรง

ด้วย นายอัครเดช ชาตรีรัมย์ ระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยการนี้นักศึกษา มีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ สะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๔๒๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลแคนดง

ด้วย นายอัครเดช ชาตรีรัมย์ ระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยการนี้นักศึกษา มีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๔๒๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าเรือ

ด้วย นายอัครเดช ชาตรีรัมย์ ระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภานุมาศ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยการนี้นักศึกษา มีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ ๔๒๖๕

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

อ.เมือง จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองกระโก

ด้วย นายอัครเดช ชาตรีรัมย์ ระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ปัญหาและแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๔ โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยาภรณ์ ศิริภาณุมาศ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยการนี้ นักศึกษา มีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าวจึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖๒

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

ประวัติย่อของผู้วิจัย

136419

ชื่อ	นายอัสวเดช ชาตรีรัมย์	๑๓ ๓๕๖ ๓๕๖๘/๑ ๓.๑ ๑๓.๕๖
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 10 มีนาคม 2514	
สถานที่เกิด	บ้านหนองกระทุ่ม ตำบลคูมใหญ่ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	138 หมู่ 3 บ้านหนองกระทุ่ม ตำบลคูมใหญ่ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์	
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู คศ.2	
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านท่าม่วง ตำบลท่าม่วง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4	
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2526 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองกระทุ่ม ตำบลคูมใหญ่ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2535 มัธยมศึกษาปีที่ 6 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2541 ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) วิชาเอกวิทยาศาสตร์ทั่วไป สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ (ปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์) พ.ศ. 2555 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	